

OPAS VALVONNASTA

PELTO- JA ELÄINTUKIEN VALVONTA

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	4
2. Valvonnan menetelmät ja perusteet.....	5
2.1 Hallinnollinen valvonta ja ristiin- tarkastukset.....	5
2.2 Tilojen valinta paikalla tehtävään valvontaan.....	5
2.3 Valvontamäärien lisääminen.....	6
3. Tukihakemusten korjaaminen.....	6
4. Valvonnan organisointi ELY-keskuksissa ja tarkastajia koskevat edellytykset.....	7
5. Valvontatapahtuma ja miten siinä toimitaan.....	7
5.1 Miten valvontaan voi varautua?.....	7
5.2 Tilakäynnistä ilmoittaminen.....	8
5.3 Valvonnassa tarvittavat asiakirjat.....	9
5.4 Tarkastaja kertoo valvonnasta.....	10
5.5 Valvontapöytäkirjan täyttäminen.....	10
5.6 Pöytäkirjan allekirjoittaminen ei vie muutoksenhakuoikeutta.....	10
5.7 Valvonta-asiakirjojen julkisuus.....	11
5.8 Valvonnan suorittamisen estäminen.....	11
6. Peltotukien valvonta.....	12
6.1 Kasvulohkojen mittaaminen.....	12
6.2 Hyväksyty pinta-ala.....	13
6.3 Kasvilajimuutokset.....	14
6.4 Mahdollisten pinta-alavirheiden aiheut- tamien seuraamusten määrittäminen.....	14
6.5 Seuraamukset tukiehtojen laimin- lyönneistä.....	16
6.6 Tahalliset sääntöjenvastaisuudet.....	17
6.7 Tukioikeudet ja mahdollinen varantoonveto.....	17
6.8 Muiden peltotukien valvonnat.....	17
7. Eläinten perusteella maksettavien tukien valvonta.....	18
7.1 Nautojen, sikojen ja lampaiden/vuohien merkittämisen ja rekisteröinnin valvonta...	18
7.2 EU-rahoitteisten tukien valvonta.....	19
7.3 Eläimen hylkäyksestä aiheutuva seuraamus EU:n eläinperusteisissa tuissa.....	20

7.4 Seuraamukset eläinten hyvinvoinnin tuen perus- ja lisäehtojen toimenpiteistä.....	22
7.5 Seuraamukset alkuperäisrotusopimuksissa.....	23
7.6 Kansallisten kotieläintukien valvonta ja seuraamukset.....	23
7.7 Eläinsuojelurikokset ja -rikkomukset.....	25
7.8 Vierasainevalvonta.....	25
8. Täydentävien ehtojen valvonnat.....	26
8.1 Valvonnan suorittajat.....	26
8.2 Laiminlyönnin seuraamukset.....	27
8.3 Täydentävien ehtojen eri valvontojen tulosten yhdistäminen.....	27
8.4 Vaikutus tukien maksuun.....	28
9. Viljelijän kuuleminen.....	28
10. Tukipäätöksiin on oikeus hakea muutosta.....	29
11. Tukien maksaminen.....	29
12. Valvontaelimet.....	30
12.1 Maaseutuvirasto maksajavirastona.....	30
12.2 Muille elimille siirretyt tehtävät ja niiden valvonta.....	30
12.3 Maksajaviraston toimintaa valvovat tahot Suomessa.....	31
12.4 EU:n toimielinten tekemät tarkastukset.....	31
Liite 1 Peltovalvontapöytäkirjan kasvulohko- kohtaiset tulokset.....	32
Liite 2 Peltovalvontapöytäkirjan valvonnan tulokset.....	33
Liite 3 Säädökset vuonna 2010.....	35

Pelto- ja eläintukien valvonta

ISBN 978-952-453-620-2 (Painettu)

ISSN 1797-402X (Painettu)

ISBN 978-952-453-621-9 (Verkkojulkaisu)

ISSN 1797-4429 (Verkkojulkaisu)

Julkaisija: Maaseutuvirasto

Etukannen kuva: MMM:n kuva-arkisto

Takakannen kuva: MMM:n kuva-arkisto

Taitto ja paino: Edita Prima Oy, Helsinki 2011

1. Johdanto

Tässä oppaassa on perustietoa viljelijätukien valvonnasta sekä viljelijän oikeuksista ja velvollisuuksista valvontatilanteessa. Oppaassa selvitetään myös käytännön valvontatilanteita ja niihin liittyviä toimintoja. Oppaan tavoitteena on tehdä tutuksi valvontamenettelyjä, jotta niitä olisi helpompi ymmärtää EU:n tukijärjestelmien toimeenpanossa.

Maataloustukia maksetaan erilaisin perustein. Tukijärjestelmien tavoitteena on esimerkiksi maatalouden ympäristökuormituksen vähentäminen ja turvallisten elintarvikkeiden tuottaminen. Tuen ehtojen noudattamisesta hyötyvät kaikki muun muassa puhtaampana ja monimuotoisempana ympäristönä sekä puhtaina, kotimaisina elintarvikkeina.

EU:n budjetista maatalouden osuus on suurin (vuonna 2010 noin 31 %), joten myös valvonnan merkitys on korostunut. Osa tukirahoituksesta tulee suorina tukina Euroopan unionilta (EU) ja osa kansallisena rahoituksena. EU:n rahoittamien tukien lisäksi myös kansallisia tukia edellytetään valvottavan. Maataloustukia valvomalla selvitetään, ovatko edellytykset tuen

maksulle riittävät. Valvonnalla pyritään takaamaan myös tuen saajien oikeusturva ja tasapuolinen kohtelu hallinnossa. Valvontaa säätelee koko EU:n alueella Euroopan neuvoston ja Euroopan komission yhteiset kaikkia jäsenvaltioita koskevat säädökset. Yhteisillä säädöksillä varmistetaan, että kaikissa jäsenvaltioissa valvontaa tehdään riittävässä määrin, samalla tavalla ja samoin menetelmin.

Suomessa maataloustukien valvontaa ohjaa ja hallinnoi vuonna 2007 perustettu Maaseutuvirasto (Mavi). Mavi kuuluu maa- ja metsätalousministeriön alaisuuteen ja toimii Suomen maksajavirastona. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten (ELY-keskusten) tarkastajat tekevät varsinaiset maataloilla tapahtuvat viljelijätukien valvonnat. Mavin tarkastajat valvovat maaseudun kehittämishankkeita ja investointitukia.

Opas on kirjoitettu vuoden 2010 syksyllä voimassa olleiden säädösten ja tiedossa olevien säädösmuutosten pohjalta. Tarkemmat tukiehdot julkaistaan hakuohjeissa vuosittain.

Kuvan lähde: MMM:n arkisto

2. Valvonnan menetelmät ja perusteet

2.1 Hallinnollinen valvonta ja ristiintarkastukset

EU:n maatalouspolitiikan tärkeä työkalu on niin sanottu yhdenmukainen hallinto- ja valvontajärjestelmä (IACS). IACS-järjestelmässä on kaikkien tilojen perustiedot, hakemustiedot, maksustiedot ja valvontatiedot. Hallinnollinen valvonta perustuu siihen, että kaikki tarvittava tieto on samassa hallinto- ja valvontajärjestelmässä. Hallinnollinen valvonta kohdistuu kaikkien hakijoiden tukihakemustietoihin.

Hallinnollista valvontaa tekevät kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset tarkastaessaan hakemuksen myöntöperusteiden toteutumista. Esimerkiksi joidenkin tukien ehtona on tietty ikäedellytys, ja kunta tarkastaa hakemustietoja käsitellessään vaatimuksen toteutumisen. Havaitut epäselvyydet selvitetään pyytämällä viljelijältä lisätietoja yleensä kuulemiskirjeellä. Viljelijällä on oikeus esittää sellaisia selvityksiä, jotka ovat avuksi asian ratkaisemisessa, sekä ilmaista mielipiteensä.

Hallinnollista valvontaa on myös IACS-järjestelmässä olevien tietojen vertaaminen keskenään sekä eri rekisterien tietojen vertaaminen. Näitä kutsutaan ristiintarkastuksiksi. Ristiintarkastuksilla pyritään löytämään epäselvyydet muun muassa eri tukimuotoja koskevien hakemusten välillä.

Esimerkiksi vertaamalla tukihakemuksen tietoja peltolohkokorekisterin tietoihin varmistetaan, ettei samasta pellostasta myönnetä tukea usealle hakijalle samana vuonna. Myös peltolohkon olemassaolo, mahdolliset päällekkäisyydet ja hakemuksissa ilmoitettujen pintaalojen poikkeamat digitoidusta alasta selvitetään peltolohkokorekisterin ristiintarkastuksella. Tällöin verrataan viljelijän tukihakemuksella ilmoittamaa pinta-alaa viimeisimpään muutosdigitoinnin jälkeiseen alaan. Jos viljelijän ilmoittama ala on suurempi kuin digitoitu ala, lohko joutuu valvontaan. ELY-keskus kuulee viljelijää, ja mikäli asia ei selviä viljelijän antaman selvityksen perusteella, lohko valvotaan tilakäynnillä.

Lisäksi ristiintarkastuksia tehdään muun muassa täydentävien ehtojen viljelykierron toteutukseksi, tukien ehtona olevan eläinmäärän ja luonnonhoitopeltojen vaatimusten osalta.

2.2 Tilojen valinta paikalla tehtävään valvontaan

Vuosittaisen tuenmaksun edellytys on, että tuenhakijoista valvotaan komission asetuksen säätämä määrä. Peltotukia hakeneista tiloista on valvottava vähintään 5 % vuosittain. Valvontamäärään vaikuttaa edellisen vuoden valvonnoissa aiheutuneet seuraamukset. Täydentävien ehtojen valvonta koskee vähintään 1 % EU:n suorista tukia, ympäristötukea ja luonnonhaitakorvausta hakevista tiloista. EU:n nautapalkkiota hakeneista tiloista, alkuperäisrotujen kasvattamissovimuksista sekä eläinten hyvinvointitukea hakeneista tiloista valvotaan vähintään 5 %. Uuhipalkkiota, teuraskaritsan laatupalkkiota ja kansallista kotieläintukea sioista, siipikarjasta, uuhista, kutuista tai hevosista hakeneista tiloista valvotaan 10 %.

Mavin valvontayksikkö vastaa siitä, että valvottavat tilat valitaan EU:n säädösten mukaisesti. Komission asetuksen mukaan tilakäynnin valvottavista tiloista 20–25 % on valittava satunnaisesti. Loput tilat on valittava riskiin perustuen. Osa tiloista valitaan edellisen vuoden tukihakemusten ja osa saman vuoden hakemusten perusteella. Kaikki tilat valitaan IACS-järjestelmään tallennettujen hakemustietojen perusteella.

Satunnaisotannassa jokaisella tukihakemuksen jätäneellä tilalla on yhtä suuri todennäköisyys joutua valvontaan. Riskianalyyseissä taas otetaan huomioon esimerkiksi tilan saama tukisumma, tukien lukumäärä, lohkomäärä, kokonaisala, tuotantosuunta, viljelijän karttakorjaukset sekä aiempien vuosien valvontojen seuraamukset. Eläinperusteisten tukien riskianalyyseissä painotetaan esimerkiksi eläinmäärää, aiemmin valvomattomia tiloja ja aiempien vuosien valvontaseuraamuksia. Täydentävien ehtojen riskianalyyseissä otetaan huomioon muun muassa tilan aiemmat täydentävien ehtojen noudattamatta jättämiset, pohjavesialueilla olevien lohkojen lukumäärä, pysyvät laitumet ja hukakaurarekisterin tiedot.

Mikä tahansa tukea hakenut tila voi siis tulla valvotuksi, mutta muita suurempi todennäköisyys on esimerkiksi niillä tiloilla, joilla on paljon eläimiä tai joilla on havaittu aiemmillä valvontakerroilla laiminlyöntejä.

Sen sijaan muita pienempi todennäköisyys joutua valvontaan on niillä tiloilla, joilla aiemmillä valvontakerroilla ei ole todettu laiminlyöntejä.

Mavin laatiman keskitetyn otannan lisäksi ELY-keskus voi valita tiloja valvontaan omilla otannoillaan. Tila voidaan valita myös osittaiseen valvontaan, jolloin tarkastetaan vain tietyn tukiehdon toteutuminen. Omat otannat kohdistetaan tiloille, joilla on esimerkiksi aiemmin havaittu puutteita valvonnassa tai tilasta on tehty ilmianto tukiehtojen rikkomuksesta.

Valvontakäyntien määrää samalle tilalle pyritään vähentämään yhdistämällä samaan tilakäyntiin eri tukien valvontoja. Peltoalavalvontaan osuneilla tiloilla pyritään samalla tilakäynnillä valvomaan kaikkien peltotukien ehtojen täyttyminen. Tällaisia tukia ovat tilatuki, ympäristötuki, ympäristötuen erityistukisopimukset, luonnonhaittakorvaus ja kansalliset peltotuet. Ympäristötueessa on kuitenkin myös sellaisia tukiehtoja, joita ei voida kasvukauden aikana valvoa. Osa ympäristötukeen liittyvistä valvonnoista tehdään kasvukauden ulkopuolella, kuten esimerkiksi peltojen talviaikaisten kasvipeitteisyys -lisätoimenpiteiden sekä lannoitukseen liittyvien ehtojen valvonta. Eläintuet valvotaan yleensä erikseen.

Peltoalavalvontaan valituista tiloista osalle tehdään myös täydentävien ehtojen valvonta. Mavin lisäksi

täydentävien ehtojen ja vierasainevalvonnan otantoja tekee Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira). Täydentävien ehtojen valvontaan tila voi joutua myös epäilyn perusteella tai sektorivalvonnassa esim. EU-eläinsuojeluvälvonnassa tai vierasainevalvonnassa havaittujen laiminlyöntien johdosta.

2.3 Valvontamäärien lisääminen

EU-säädökset edellyttävät kaikilta jäsenvaltioilta, että valvontatuloksia on seurattava tarkoin koko valvontakauden ajan ja tarvittaessa valvontaa on lisättävä. Jos paikalla tehtävissä tarkastuksissa ELY-keskuksen alueella ilmenee huomattavan paljon ja suuria pinta-alavirheitä, viranomaisten on tehtävä kyseisen ELY-keskuksen alueella jo saman vuoden aikana lisätarkastuksia ja lisättävä myös seuraavana vuonna tarkastettavien tilojen määrää.

Täydentävissä ehdoissa valvottavien tilojen määrä on lisättävä, jos tiettyä seuraamusprosenttia (1, 3 ja 5 % sekä tahalliset laiminlyönnit) annetaan jonkin vaatimuksen osalta yli 10 %:lle valvontaan valituista tiloista. Eri seuraamusprosentteille on omat kertoimet, joilla valvontaa on lisättävä. Kerroin on sitä suurempi, mitä enemmän ja mitä suurempia seuraamusprosentteja on annettu. Valvontaa on lisättävä seuraavalla valvontakaudella ja valvonnan lisäys koskee koko Suomea.

3. Tukihakemusten korjaaminen

Tarkasta kunnan lähettämä tallennusilmoitus

Ilmoita kirjallisesti kuntaan:

- hakemuksessa huomaamasi virheet
- tilalla tapahtuneet tukeen vaikuttavat muutokset

Viljelijän on hyvä ilmoittaa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle mahdollisimman pian kirjallisesti virheistä, joita huomaa jättämässään tukihakemuksessa. Näin tehden voi välttää mahdollisen valvontaseuraamuksen. Samalla tavoin on meneteltävä, jos hakemus on muuttunut virheelliseksi sen jättämisen jälkeen, esimerkiksi tila on luopunut eläintenpidosta.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen lähettää

yleensä heinäkuussa maatilalle tallennusilmoituksen tallennettuaan pinta-alatukihakemuksen tiedot. Viljelijän on syytä tarkastaa ilmoituksesta, että tiedot on tallennettu järjestelmään jätetyn tukihakemuksen mukaisesti ja ilmoittaa virheistä.

Muut kuin ilmeisen virheen korjausmahdollisuudet ovat hyvin rajalliset eikä tukihakemusta voi sen jättämisen jälkeen enää optimoida, laajentaa tai muuttaa. Virheestä ilmoittamalla voi välttää vain virheestä aiheutuvat seuraamukset. Virheiden korjaamismahdollisuuksista on kerrottu tarkemmin vuosittain ilmestyvässä hakuoppaassa.

Hallinnollisessa valvonnassa, ristiintarkastuksissa tai tilalla tehdyissä tarkastuksissa havaittuja tukihakemusten virheitä ja puutteita voidaan rajoitetusti hyväksyä

ilmeisiksi virheiksi. Korjattavissa ovat esimerkiksi väärin päin kirjoitetut numerot, tila- tai pankkitunnus ja laskuvirheet. Viranomaisen on oltava vakuuttunut virhettä korjatessaan siitä, että viljelijä on toiminut hyvässä uskossa ja rehellisesti. Valvontatilanteessa havaitun ilmeisen virheen korjausmahdollisuudesta päättää ELY-keskus.

Oikeus tukeen säilyy, mikäli tilaa tai viljelijää on kohdannut ylivoimainen este tukihakemuksen jättämisen jälkeen ja asiasta on ilmoitettu kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle 10 työpäivän kuluessa siitä hetkestä, kun tapahtuneesta voi ilmoittaa. Ylivoimaisesta esteestä on kerrottu tarkemmin hakuoppaassa.

4. Valvonnan organisointi ELY-keskuksissa ja tarkastajia koskevat edellytykset

ELY-keskusten tarkastajat tekevät tilatarkastukset Manner-Suomessa. Ahvenanmaan maakunnassa valtionvirasto vastaa kansallisten ja EU:n suorien tukien valvonnasta ja maakuntahallitus luonnonhaittakorvauksen ja sen kansallisen lisäosan sekä ympäristötuen valvonnasta. Manner-Suomessa Eviran ohjeistamia täydentävien ehtojen valvontoja tekevät myös aluehallintovirastojen läänineläinlääkärit.

Tilalle tulevalla tarkastajalla on varsin laajat oikeudet tarkastaa tukien myöntämisen edellytyksenä olevia asiapapereita, kirjanpitoa, tuotantorakennuksia ja -laitteita. ELY-keskukset ja aluehallintovirastot vastaavat valvontojen käytännön toteutuksesta Mavin ja Eviran ohjeiden mukaisesti. Lisäksi ELY-keskukset ohjaavat kunnissa tehtävää tukien hallinnointia. ELY-keskukset valvovat myös sitä, että tukien myöntämisedellytykset täyttyvät ja tuet maksetaan oikein perusteiden.

ELY-keskusten tarkastajat ovat perehtyneitä valvottavaa tukijärjestelmää koskeviin säädöksiin ja ohjeisiin. Mavi ja Evira kouluttavat tarkastajia vuosittain, jotta tukivalvonta olisi mahdollisimman yhdenmukaista koko maassa. Myös ELY-keskukset ja aluehallintovirastot kouluttavat tarkastajiaan.

Valvontaa tekevällä tarkastajalla on oltava valtuus tehdä valvontaa. ELY-keskuksen tarkastajalla on tilakäynnillä mukanaan kuvallinen valvontapassi tai valtakirja. Jos viljelijä haluaa varmistua ELY-keskuksen tarkastajan oikeudesta tehdä valvontaa, tarkastajaa voi pyytää esittämään valvontapassin tai valtakirjan. Passi on Maaseutuviraston valvontaosaston (tai ennen vuotta 2007 MMM:n) myöntämä. Valtakirjan antaa alueen ELY-keskus.

5. Valvontatapahtuma ja miten siinä toimitaan

5.1 Miten valvontaan voi varautua?

Tukiehtoihin kannattaa perehtyä tarkoin jo hakuvaiheessa ja pyrkiä toteuttamaan ne mahdollisimman tarkasti. Erityisesti edellisvuodesta muuttuneet kohdat on tärkeä huomata. Lohkojen digitoinnin oikeellisuus on myös hyvä tarkistaa Vipu-palvelun karttasovelluksesta tai tilalle lähetetyistä kartoista ja tarvittaessa jättää korjauspyyntö tukihakemuksen yhteydessä.

Kylvötöiden jälkeen on hyvä varmistaa, että pellonkäyttö vastaa hakemuksissa ja kylvöalailmoituksissa ilmoitettua sekä tukiehtojen mukaista menettelyä. Muutoksista on muistettava ilmoittaa määräaikaan

mennessä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle tai sähköisen tukihaun kautta. Myös lohkokirjanpito ja eläinrekisterien tiedot sekä muut vaaditut asiakirjat on muistettava pitää jatkuvasti ajan tasalla.

Hakemuksiin liittyvät asiakirjat pitää säilyttää, jotta niistä voidaan tarkastaa hakemusten tietoja. Eri asiakirjojen säilytysajat voi tarkastaa vuosittaisesta hakuoppaasta. Valvonnan yhteydessä tarkastettavat asiakirjat on lueteltu kappaleessa 5.3. Asiakirjojen säilyttämiseen on hyvä kiinnittää huomiota, jotta tarvittavat paperit löytyvät tarvittaessa helposti.

Eläintilalla eläinten on oltava eläinrekisteriin tai tukihakemuksella (tai sen mahdollisella pitopaikkaa koskevalla muutosilmoituksella) ilmoitetussa pitopaikassa. Eläimet on myös voitava tarkastaa sujuvasti ja siten, ettei tarkastuksessa läsnä oleville aiheudu vaaraa. Viljelijän velvollisuus on tarvittaessa koota esimerkiksi laiturimella olevat eläimet yhteen. Tämä nopeuttaa valvontaa ja on siten myös viljelijän etujen mukaista. Eläinten tarkastaminen valvonnassa helpottuu ja nopeutuu, jos tilalla pidetään ajantasaista kirjanpitoa siitä, mitä eläimiä kussakin ryhmässä on. Viljelijä voi sopia erikseen tarkastajan kanssa, onko läsnäolo valvonnassa välttämätöntä, jos eläimet ovat esimerkiksi parressa tai muuten helposti tunnistettavissa ja eläimiä koskevat asiakirjat saadaan toimitetuksi tarkastajan käyttöön.

5.2 Tilakäynnistä ilmoittaminen

Til tarkastuksesta voidaan komission asetuksen (EY) N:o 1122/2009 mukaan ilmoittaa etukäteen, jos tarkastuksen tarkoitusta ei vaaranneta. Vaarantamisella komissio tarkoittaa käytännössä sitä, että viljelijälle ei jää aikaa ilmoittamisen jälkeen korjata mahdollisia puutteita. Peltotukien valvonnasta voidaan ilmoittaa aikaisintaan 14 päivää ennen ja eläintukien valvonnasta aikaisintaan 48 tuntia ennen valvontaa. Komissio edellyttää jäsenvaltioiden tekevän valvontoja myös ennalta ilmoittamatta.

Jos valvonnasta ilmoitetaan etukäteen, ilmoitus tehdään yleensä 1–2 vrk ennen valvontaa. Ennalta ilmoit-

tamisella pyritään varmistamaan, että tuenhakija voi olla paikalla ja osallistua tarkastukseen. Valvonta voidaan tehdä ilman viljelijän läsnäoloa, mutta eläinsuojiiin ei mennä ilman viljelijää tai hänen lupaa. Viljelijä voi myös valtuuttaa kirjallisesti tai suullisesti jonkun toisen henkilön osallistumaan puolestaan valvontaan. Viljelijä voi käyttää valvonnassa myös avustajaa. Avustaja voi olla kuka tahansa asiaa tunteva, esimerkiksi tilaneuvoja. Varsinkin tilanteissa, joissa viljelijä ei itse ole täyttänyt tukihakemustaan tai on muuten epävarma tukijärjestelmän sisällöstä tai valvonnasta, avustaja voi olla tarpeen. Viljelijän kannattaa etukäteen perehdyttää avustaja tilan asioihin.

Valvontakäynnit tehdään arkipäivisin. Suunniteltua valvontapäivää voidaan sovitella joissain tapauksissa ilmoitusajan puitteissa, jos viljelijä haluaa osallistua valvontaan, mutta on estynyt erityisen syyn takia.

Viljelijä ei voi enää perua tukia tai tehdä satovahinkoilmoitusta jo tapahtuneesta satovahingosta sen jälkeen, kun valvonnasta on ilmoitettu. Tästä syystä ilmoituksen ja valvonnan välinen aika pidetään lyhyenä.

Varaa tarvittavat asiakirjat valmiiksi, kun valvonnasta on ilmoitettu

Huolehdi osaltasi siitä, että valvonta voidaan tehdä sujuvasti

Voit tarvittaessa käyttää avustajaa

5.3 Valvonnassa tarvittavat asiakirjat

Jos tarkastaja ilmoittaa valvontakäynnistä etukäteen, on suositeltavaa, että kaikki tarvittavat asiapaperit ovat saatavilla. Sovittaessa asiakirjoja voi toimittaa tarkastajalle jälkikäteen, jos niitä ei pysty perustellusta syystä esittämään tiläkäynnin aikana. On kuitenkin huomioitava, että ympäristötuen ehtojen mukaan viljelysuunnitelma, viljavuustutkimukset ja lohkomuistiinpanoihin liittyvät asiakirjat on säilytettävä maatilalla.

Valvonnassa tarvittavat asiakirjat:

- lohkojen vuokrasopimukset
- tuotantosopimukset, siementen vakuustodistukset ja ostokuitit (mm. perunatuet)
- selvitys määräysvallasta yhteisömuotoisessa yrityksessä (kun LFA:n kansallisen lisäosan kotieläintilan korotusta, kotieläintilan hehtaaritukea tai sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettua tukea on haettu yrityksen eläinten perusteella)

Asiakirjat (ympäristötuki):

- viljelysuunnitelma
- viljavuustutkimukset
- lohkomuistiinpanot (myös erityistukisopimusten hoitopäiväkirjat)
- lannoitevalmisteiden ostokuitit
- kasvinsuojeluruiskun testaus- ja käyttökoulustodistukset
- eläinluettelo (eläinmäärä)
- kartoitus maatilalla luonnon monimuotoisuuskohteista (Lnro 219)
- lisätoimenpiteiden asiakirjat:
 - o ravinnetase: lohkokohtainen peltotase, ravinnetaseen toimenpidesuunnitelma
 - o viljelyn monipuolistaminen: viljelykiertosuunnitelma
 - o tuhoeläinten tarkkailumenetelmien käyttö: havainto- ja toimenpidepäiväkirja, ”Avo- ja maanvihannesten taudit ja tuholaiset” -opas, ”Hedelmä ja marjakasvien tuhoeläimet” -opas, ”Ajankohtaisia kasvinsuojeluohjeita” -opas

Asiakirjat (täydentävät ehdot):

- lannan typpianalyysi (tehtävä viiden vuoden välein)
- viljelijän muistiinpanot tai selvitykset mahdollisista täydentävien ehtojen vaatimista toimenpiteistä (esim. hukkakauran torjunta, tilalla käytetyt kasvinsuojeluaineet; voidaan käyttää esim. ympäristötuen lohkomuistiinpanoja)
- puhdistamolietteen käsittely- ja analyysitiedot sekä analyysi maan pH:sta ja raskasmetallipitoisuuksista (puhdistamolietteen levityslohkoilta, jos on syytä epäillä raskasmetallipitoisuuksien normaalia korkeampia arvoja)
- kasteluveden ottolupa (jos ympäristöviranomaiset ovat todenneet kasteluveden ottamisen luvanvaraiseksi)
- maisemapiirteiden suojelupäätös (luonnonsuojelulaille suojeltujen suojelukohteiden)
- Eviran täydentävien ehtojen oppaassa Eläinten merkintä ja rekisteröinti, kasvinsuojeluaineet, rehut, elintarvikkeet, eläintaudeista ilmoittaminen ja eläinten hyvinvointi on lueteltu lisää kirjanpitovaatimuksia mm. alkutuotannon toimijan kirjanpitovaatimukset ja lääkekirjanpitovaatimukset.

Asiakirjat (eläintuet):

- eläinluettelo
- osto- ja myyntitositteet
- siirtoilmoitukset
- eläinten hyvinvoinnin tuen asiakirjat (esim. terveydenhuoltosopimus, terveydenhuoltokäyntilomakkeet ja -suunnitelma)
- rotupuhtaustodistukset (alkuperäisrotusopimuksen edellyttämät)
- eläinten hallintatodistukset (esim. yhteisomistushevosista)
- kuttujen maitomääräkirjanpito
- muut mahdolliset eläimiin liittyvät asiakirjat (esim. rahtikirjat raatokuljetuksista)

5.4 Tarkastaja kertoo valvonnasta

VALVONTATAPAHTUMA

Tarkastaja kertoo valvonnan tarkoituksesta ja menetelmistä

Tarkastaja kirjaa tilalla ylös valvontahavainnot

Voit merkitä omat huomautuksesi valvonta-asia-
kirjoihin

Tarkastaja antaa pöytäkirjan allekirjoitettavaksi
joko tilakäynnin aikana tai lähettää valmiin pöytä-
kirjan allekirjoitettavaksi jälkikäteen

Allekirjoitettu pöytäkirja on hyvä palauttaa viipy-
mättä ELY-keskukseen

Allekirjoituksen puuttuminen ei estä valvonnan
jatkokäsittelyä ELY-keskuksessa

Valvonnan tulos vaikuttaa tukipäätökseen

Paikalla tapahtuvaa tarkastusta aloitettaessa tarkastaja kertoo viljelijälle tai viljelijän valtuuttamalle edustajalle tarkastuksen tarkoituksesta ja menetelmistä, jotta viljelijällä on mahdollisuus arvioida tarkastuksen toteuttamista. Tarkastaja kertoo esimerkiksi lohkojen mittaamenetelmät ja -välineet sekä käytetyn mittaus-tarkkuuden.

Eläinvalvonnassa tarkastajan velvollisuuksiin kuuluu käyttää asianmukaisia suojavarusteita tarttuvien eläin-tautien leviämisen estämiseksi. Myös erikoistuneilla kasvinviljelytiloilla, kuten perunatiloilla, viljelijä voi vaatia tarkastajaa käyttämään suojavarusteita mahdol-listen kasvitautien tai tuholaisten leviämisen estämi-seksi.

5.5 Valvontapöytäkirjan täyttäminen

Tarkastaja dokumentoi valvonnan siten, että valvonnan eteneminen pystytään tarvittaessa jälkikäteen selvittämään muistiin merkittyjen tietojen perusteella. Tarkastaja kirjaa ylös tarkastuksessa käytetyt menetelmät, mittaustulokset, muut asian käsittelyyn vaikuttaneet seikat sekä valvonnassa tehdyt havainnot. Valvonta-asiakirjoihin liitetään tarvittaessa myös valokuvia. Epäselvien tilanteiden valokuvaamisesta on hyötyä myös viljelijän oikeusturvan toteutumisen kannalta. Tarkastaja kertoo myös valvonnassa tehdyistä havainnoista ja miten ne mahdollisesti vaikuttavat maaseutu-elinkeinoviranomaisen tekemään tukipäätökseen.

Viljelijä voi lisätä pöytäkirjaan omat tarkastusta koskevat huomautukset. Pöytäkirja takaa viljelijälle oikeuden tulla kuulluksi ja esittää oman kantansa valvonnasta. Tilalla tehtävissä valvonnoissa kuuleminen tapahtuukin useimmissa tapauksissa juuri valvontapöytäkirjan avulla. Täydentävien ehtojen valvonnoissa kuuleminen tehdään tarvittaessa erillisellä kuulemiskirjeellä. Jos myöhemmin viljelijä tekee valituksen valvontatuloksen sisältävästä tukipäätöksestä, on myös eduksi, jos viljelijä on jo pöytäkirjassa kertonut eriävän mielipiteensä niiden lohkojen tai eläinten valvontatiedoista, joihin on tyytymätön.

Mahdollisimman tarkasti pöytäkirjaan kirjatut huomiot ovat hyödyksi molemmille osapuolille, sekä viljelijälle että valvojalle. Viljelijä voi liittää kommenttinsa pöytäkirjaan myös jälkikäteen. ELY-keskuksen tarkastaja kirjaa valvonnan lopputuloksen pöytäkirjaan ja allekirjoittaa pöytäkirjan. Tarkastajan pöytäkirjaan kirjaama lopputulos katsotaan sitovaksi lausunnoksi, joka ei ole erikseen valituskelpoinen, mutta se sitoo kunnan maaseutu-elinkeinoviranomaista oikaisuvaatimuskelpoisen tukipäätöksen tekemisessä.

5.6 Pöytäkirjan allekirjoittaminen ei vie muutoksenhakuoikeutta

Peltotukien valvonnassa tarkastaja tallentaa valvontakäynnillä tehdyt havainnot tietojärjestelmään ja tekee peruslohkojen mahdolliset digitoitokorjaukset toimistolla, joten keskeneräistä pöytäkirjaa ei pyydetä allekirjoittamaan. Valvonnan jälkeen lähetettävä peltovalvontapöytäkirja sisältää erillisinä asiakirjoina valvonnan yhteenvedon, tarkistuslistauksen (jos viljelijä on pyytänyt toimittamaan sen), kasvulohkokohtaiset tulokset ja valvonnan tulokset sekä kartat korjatuis-ta peruslohkoista. Liitteissä 1. ja 2. on selitetty mitä pöytäkirjan kasvulohkokohtaiset tulokset ja valvonnan tulos -osioissa kerrotaan.

Joissain tapauksissa tarkastaja saa eläintukien valvontapöytäkirjan valmiiksi jo tilakäynnin aikana. Silloin tarkastaja pyytää viljelijää allekirjoittamaan valvontapöytäkirjan heti tilakäynnin päätteeksi. Keskeneräistä valvontapöytäkirjaa ei pyydetä allekirjoittamaan. Jos pöytäkirja jää tarkastushetkellä kesken, se lähetetään valvonnan jälkeen viljelijälle allekirjoitettavaksi.

Pöytäkirjan allekirjoittaminen ei ole pakollista. Allekirjoituksen puuttuminen ei kuitenkaan estä asian jatkokäsittelyä. Viljelijä voi tarvittaessa ilmoittaa, jos ei

hyväksy pöytäkirjan sisältöä miltään osin. Viljelijä voi myös osoittaa pöytäkirjasta ne kohdat, joita ei hyväksy. Allekirjoitus tai sen puuttuminen ei myöskään poista oikaisuvaatimusmahdollisuutta tarkastuksen tuloksista.

Täydentävien ehtojen valvontapöytäkirja saatetaan tehdä havaintopöytäkirjan osalta valmiiksi jo tilalla. Tarkastaja kirjaa tilalla havaitut laiminlyönnit laiminlyöntien arviointilomakkeeseen, jossa arvioidaan laiminlyöntien laajuus, vakavuus, jatkuvuus, toistuvuus ja tahallisuus. Kaikkia tilan täydentävien ehtojen valvontoja koskeva lopullinen pöytäkirja toimitetaan tilalle vasta, kun kaikki tilalle tehtävät täydentävien ehtojen valvonnat on saatu valmiiksi ja valvonnan tulos on selvillä.

Viljelijällä on vielä valvonnan jälkeen oikeus vaatia GPS-mittausta lohkoille, joita ei ole mitattu tarkastuksessa GPS-laitteella ja lohkon ala on pienentynyt niin paljon, että kasvilajiryhmään kohdistuu pinta-alasanktio. Viljelijän on tehtävä vaatimus uudesta pinta-alojen mittauksesta viimeistään kahden viikon kuluttua siitä, kun on saanut valvontatuloksen tiedoksi. Mittaus voi joko lisätä tai vähentää tilalla aiemmin mitattua pinta-alaa. Uusintamittausta ei voida vaatia, jos epäselvyydet kohdistuvat kasvilajiin tai viljelytapaan, mutta eivät pinta-alaan. Jos lohko on mitattu aiemmassa valvonnassa GPS-laitteella, mutta lohkon digitointi on muuttunut sen jälkeen, uusintamittausta voi vaatia.

Allekirjoitettua pöytäkirjaa ei voi valvonnan jälkeen muuttaa ilman uuden hyväksymis- ja allekirjoittamismahdollisuuden varaamista. Mikäli esimerkiksi ELY-keskuksen tai Mavin laadunvalvonnan seurauksena valvonnan lopputulosta joudutaan muuttamaan ja se vaikuttaa tukien maksamiseen tai lohkojen pinta-aloihin, viljelijälle lähetetään uusi pöytäkirja allekirjoitettavaksi ja hyväksyttäväksi.

5.7 Valvonta-asiakirjojen julkisuus

Viranomaisen hallussa oleva asiakirja on julkisuuslain ja perustuslain mukaan julkinen, jos erityislainsäädäntö ei estä tietyn tiedon antamista sivulliselle. Julkisuus tarkoittaa sitä, että jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta. Julkisuutta voidaan rajata vain lailla säädettyjen ja välttämättömien syiden vuoksi. EU-säädösten toteuttamisessa viranomaiset

noudattavat kansallista julkisuuslakia, ellei jokin EU-normi sisällä salassapitovelvoitteita tai rajoita julkisuutta.

Allekirjoitettu valvontapöytäkirja on viranomaisen laatima asiakirja, joka on pääsääntöisesti julkinen, koska tiedon antaminen valmiista pöytäkirjasta ei vaaranna valvontaa tai sen tarkoituksen toteutumista. Valvontapöytäkirja voi julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 15 kohdan nojalla olla salassa pidettävä, jos tiedon antaminen pöytäkirjasta olisi omiaan aiheuttamaan vahinkoa asiaan osalliselle. Tieto pöytäkirjasta olisi tällaisessakin tilanteessa mahdollista antaa, jos siihen on painava syy.

Salassapitoa koskevaa sääntelyä on myös erityislainsäädännössä (esim. terveydentilaa koskevat ja muut arkaluonteiset tiedot). Valvontapöytäkirja voi olla kokonaan tai osittain julkisuuslaista tai muusta laista johtuen salassa pidettävä, jolloin viranomaisen arvioi salassapidon perusteet tapauskohtaisesti.

Asianosaisella (tarkastuksen kohteena ollut tuenhakija) on laaja oikeus saada hänen tukihakemuksen valvontaa käsitteeltä viranomaiselta tietoa, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn. Muilta kuin asianosaiselta on pidettävä salaisena asiakirja, joka on lain perusteella säädetty salassa pidettäväksi.

5.8 Valvonnan suorittamisen estäminen

Komission asetuksen (EY) N:o 1122/2009 mukaan tukihakemus hylätään, jos viljelijä tai tämän edustaja estää paikalla tehtävän tarkastuksen tekemisen. Jos viljelijä estää jonkun täydentävien ehtojen paikalla tehtävän tarkastuksen, menettää viljelijä kaikki tuet, joissa täydentävät ehdot ovat vaatimuksena (EU:n suorat ja osa-rahoitteiset tuet sekä osa kansallisista tuista). Ennakoon maksettu tuki peritään takaisin, jos ennakon maksun perusteena olevien tukiehtojen tarkastus estyy viljelijästä johtuvasta syystä.

Valvojat pyrkivät tekemään tarkastuksen ilmoitettuna päivänä, vaikka viljelijä kieltäisi tarkastuksesta ilmoitettaessa sen suorittamisen. Jos tilalle mentäessä tarkastus kuitenkin estetään, niin estämisen seurauksena tullaan kunnassa tekemään päätös tukihakemuksen hylkäämisestä. Tarvittaessa tarkastaja voi pyytää tilakäynnille mukaan virka-apua.

6. Peltotukien valvonta

Peltovalvonnassa valvoja tarkastaa tilakäynnillä asiakirjat sekä kaikkien kasvulohkojen pinta-alat, viljelykasvit, harjoitetun viljelytavan ja muut tukikelpoisuuteen vaikuttavat seikat eri tukien osalta. Jos tilalla on voimassa ympäristötuen erityistukisopimuksia, myös niiden sopimusehtojen noudattaminen valvotaan peltovalvonnan yhteydessä.

Esimerkiksi pelloilta mitataan kasvulohkojen pinta-ala ja varmistetaan peruslohkon digitoinnin oikeellisuus, tarkastetaan että kasvi vastaa hakemuksessa ilmoitettua, kasvusto on perustettu ja hoidettu hyvän viljelytavan mukaisesti ja sadonkorjuu on tehty (tarkastushetkestä riippuen). Valtaojiin rajoittuvilta pelloilta tarkastetaan, että pientareet ovat riittävät ja rantapelloilta, että suojakaista on ehtojen mukainen. Tarkastuksen jälkeen valvoja tallentaa valvontahavainnot ja määrää mahdolliset seuraamukset. Tallennettujen tietojen perusteella IACS-järjestelmä laskee valvonnan tulokset.

Ristiintarkastuksiin liittyen saatetaan tehdä erillisiä tilakäyntejä, jolloin tarkastus voi kohdistua pelkästään yhteen tukiehtoon tai lohkoon.

6.1 Kasvulohkojen mittaaminen

Tarkastaja mittaa kasvulohkot valvonnassa ilmakuvalta karttasovelluksessa tai GPS-laitteella maastossa. Jos peruslohkolla on useampi kuin yksi kasvulohko, valvoja rajaa kasvulohkot ilmakuvan ja maastotarkastuksen tai GPS-laitteen avulla. Maastossa havaitut digitoimattomat tukikelvottomat alueet mitataan pois pinta-alasta.

Lohkojen mittauksessa käytössä olevat GPS-laitteet käyttävät pääsääntöisesti satelliittivastaanoton lisäksi tarkempaa differentiaalikorjaussignaalia (ns. DGPS-laitteita). Korjaussignaalin käyttö tarkoittaa mittausta. Yleisimmin käytetty korjaussignaali on koko maan kattava VRS (Virtual Reference Network), jonka vastaanottoon käytetään puhelinverkkoyhteyttä (GPS-laitteen sisäänrakennetun modeemin tai laitteeseen yhdistetyn matkapuhelimen kautta). Joillakin alueilla voidaan käyttää myös Liikenneviraston ylläpitämää BEACON-korjaussignaalia, joka vastaa tarkkuudeltaan VRS-korjausta.

Kuvan lähde: Mavin arkisto

Kuvan lähde: MMM:n arkisto

Käytettävien DGPS-laitteiden tarkkuus pinta-alan mittauksessa on tyypillisesti luokkaa 0,1–0,5 metriä. Mittalaitteesta sekä mittaajasta aiheutuvat virheet otetaan huomioon käyttämällä mittapoikkeamaa eli toleranssia. Kasvulohkon toleranssi saadaan, kun kasvulohkon ympärysmitta kerrotaan mittaustavalle hyväksytyllä kertoimella. Mittapoikkeama on joko positiivista tai negatiivista. Sallitut mittapoikkeamat lasketaan aina mitatusta pinta-alasta. Saatua lukua ilmoitetaan aarin tarkkuudella eikä sitä pyöristetä.

Komissio edellyttää jäsenmaita testaamaan käyttämiensä laitteiden tarkkuuden kunkin maan olosuhteiden mukaisesti. Testituloksen perusteella kullekin laitetyypille määritetään käytettävä toleranssi. Suomessa testaus on suoritettu Mavin toimesta vuosina 2009–2010.

Tarvittaessa käytetään myös ns. jälkilaskentaa, jolloin mittaustilanteessa korjaussignaalia ei tarvita. Jälkilaskennan käyttö mahdollistaa mittaukset heikon puhelinverkon alueilla. Jälkilaskennassa mittaus ajetaan erityisen jälkilaskentaohjelman läpi, jolloin sille haetaan lähimmän tukiaseman keräämä satelliittidata mittauksen ajalta, ja korjataan mittaus näiden tietojen pohjalta tarkaksi. Jälkilaskennalla päästään parhaimmillaan muutaman senttimetrin tarkkuuteen.

Mittanauhaa tarkastaja voi käyttää tarkistusmittausten tekemiseen ja esimerkiksi ojan, pientareen tai tien leveyden mittaamiseen.

MITTAPOIKKEAMAT

Mittaus ilmakehältä: 0,75 m * kasvulohkon ympärysmitta metreinä

GPS-laite: 0,5 m * kasvulohkon kehämitta metrein

6.2 Hyväksytty pinta-ala

Hyväksyttynä pinta-alana käytetään tukihakemuksessa ilmoitettua alaa, jos kasvulohkon mitatun ja ilmoitetun pinta-alan erotus on enintään edellä mainitun mittapoikkeaman suuruinen. Jos pinta-alavirhe on yli mittapoikkeaman, kasvulohkon hyväksyttynä pinta-alana käytetään mitattua alaa. Mitattuun alaan ei lasketa mukaan alueita, jotka eivät ole viljelykäytössä, kuten latoja tai kanto- ja kivikasoja. Kasvulohko hylätään kokonaan, jos valvonnan jälkeen sen hyväksytty ala on alle kasvulohkon vähimmäiskoon (0,05 ha). Tietyissä tapauksissa toleranssin käyttö ei ole sallittua, kuten esimerkiksi jos viljelijä ilmoittaa tarkoituksella pinta-alat digitoitua suuremmiksi.

Esimerkki 1: Kasvulohkon pinta-alaksi on tarkastuksessa mitattu ilmakuvasta 0,98 ha ja ympärysmittaksi 500 m. Mittapoikkeama on +/- 0,03 ha (0,75 m * 500 m). Viljelijä on ilmoittanut kasvulohkolle pinta-alaksi 1,00 ha. Lohkon ilmoitettu ala tulee valvonnassa hyväksytyksi alaksi, koska se on sallitun mittapoikkeaman rajoissa. Jos kasvulohkon ilmoitettu ala olisi tässä tapauksessa 1,05 ha, valvonnassa hyväksytyksi alaksi tulisi 0,98 ha, koska ilmoitettu ala ylittää mittapoikkeaman.

Valvontatilanteessa ei hyväksytä muiden viranomaisten tai hallinnon ulkopuolisten mittaajien tekemiä mittauksia tarkistamatta niitä. Aikaisemmissa pinta-alaval-

vonnoissa GPS-laitteella mitatut pinta-alat hyväksytään, jos kasvulohkot voidaan osoittaa täysin samoiksi.

6.3 Kasvilajimuutokset

Valvoja tarkastaa kaikilta kasvulohkoilta kasvilajin. Kasvilajiryhmällä tarkoitetaan saman tukitason saavia kasveja, poikkeuksena tästä ovat kansalliset tuet (kts. taulukko 1). Jos tarkastaja toteaa kasvulohkolla eri kasvilajiryhmän kasvin kuin mitä sille on ilmoitettu, lohko hylätään niiden tukien osalta, joissa todettu kasvi ei ole tukikelpoinen. Kasvilajiryhmät muodostuvat taulukon 1 mukaisesti.

Taulukko 1. Kasvilajiryhmät.

Tuki	Kasvilajiryhmät
Tilatuki	Yksi ryhmä (pellot ja pysyvät laitumet)
Valkuais- ja öljykasvipalkkio	Yksi ryhmä
Luonnonhaittakorvaus ja sen kansallinen lisäosa	Tukialue A Tukialue B – C1 Tukialue C2 – C4
Ympäristötuki	Peltoviljelykasvit Luonnonhoitopellot Puutarhakasvit (ryhmä 1) Puutarhakasvit (ryhmä 2) Eräät siemenmaustekasvit Lisätoimenpiteet (kukin lisätoimenpide muodostaa oman ryhmän) Erityisympäristötukisopimukset (kukin sopimus muodostaa oman ryhmän)
Kansalliset tuet	Jokainen tuki muodostaa oman ryhmän

Esimerkki 2: Viljelijä on ilmoittanut kasvulohkolle kuminaa. Tarkastuksessa todetaan lohkolle kasvavan ilmoituksesta poiketen rypsiä. Rypsin ja kuminan tuki on sama tilatuessa, luonnonhaittakorvauksessa ja LFA:n kansallisessa lisäosassa. Sen sijaan ympäristötuessa ja joissakin kansallisissa tuissa tukitasot ovat erilaiset, jolloin kasvilajin vaihtuminen aiheuttaa sen, ettei kyseistä pinta-alaa lasketa mukaan kasvilajiryhmän hyväksytyyn pinta-alaan.

6.4 Mahdollisten pinta-alavirheiden aiheuttamien seuraamusten määrittäminen

Valvontatulokset muodostuvat kasvilajiryhmittäin. Seuraavassa ilmoitetulla pinta-alalla tarkoitetaan kas-

vilajiryhmän tukihakemuksella haettua pinta-alaa ja hyväksytyllä pinta-alalla kasvilajiryhmän valvonnassa hyväksytyä pinta-alaa. Tilatuessa ilmoitettuna alana käytetään joko ilmoitettua pinta-alaa tai ilmoitettujen tukioikeuksien määrää sen mukaisesti kumpi on alhaisempi. Valvontaseuraamukset määritellään komission asetuksessa (EY) N:o 1122/2009. Valvontaseuraamukset kohdistuvat pääsääntöisesti valvontavuoteen. Kuitenkin, jos pinta-alavirhe on todistettavasti ollut jo aiempina vuosina, aiheettomasti maksettu tuki voidaan periä takaisin myös aiemmilta vuosilta.

Seuraamukset pinta-alavirheissä:

1. Jos hyväksytty pinta-ala on suurempi tai yhtä suuri kuin ilmoitettu ala, maksetaan tuki ilmoitetun alan mukaisena.

2. Jos hyväksytty pinta-ala on enintään 3 % tai alle 2 ha pienempi kuin ilmoitettu ala, maksetaan tuki valvonnassa hyväksytyt alan perusteella.

3. Jos hyväksytty pinta-ala on yli 3 % tai yli 2 ha pienempi kuin ilmoitettu ala, mutta ero on enintään 20 %, lasketaan tuki hyväksytyt alan perusteella, mutta hyväksytystä alasta vähennetään:

- kyseisen kasvilajiryhmän todettu ylitys kaksinkertaisena (tilatuki, luonnonhaittakorvaus, ympäristötuki, muut suorat tuet)
- kansallisten peltotukien todettu ylitys.

Luonnonhaittakorvauksen kansallisessa lisäosassa ja kotieläintilan hehtaaritueissa pinta-alaseuraamukset määräytyvät samoin kuin luonnonhaittakorvauksessa. Kotieläintilan hehtaaritueissa enimmäisala voi rajoittaa haettua alaa. Seuraamuksia ei aiheudu ennen kuin hyväksytty ala on alle tilalle vahvistetun enimmäisalana.

4. Jos hyväksytty pinta-ala on yli 20 % pienempi kuin ilmoitettu ala:

- kyseistä kasvilajiryhmän tukea ei makseta
- kansallinen peltotuki lasketaan hyväksytyt alan perusteella, mutta maksettavasta tuesta vähennetään

tään todettu ylitys kaksinkertaisena (jos ilmoitetun ja hyväksytyt pinta-alan erotus on 50 % tai yli, kyseistä tukea ei makseta).

5. Kolmen vuoden karenssi

Jos viljelijän tukihakemuksella ilmoittama tilatuen, luonnonhaittakorvauksen tai ympäristötuen pinta-ala eroaa valvonnassa määritetystä alasta yli 50 %, viljelijälle määrätään 3 vuoden summakarenssi. Tämä tarkoittaa, että viljelijälle ei makseta hakuvuonna kyseisen tukijärjestelmän tukea lainkaan. Lisäksi viljelijän seuraavan kolmen vuoden aikana maksuun tulevista tilatuen, luonnonhaittakorvauksen ja ympäristötuen määrästä vähennetään kertaalleen se määrä tukea, johon valvonnassa hylätty määrä olisi oikeuttanut.

Esimerkiksi jos viljelijä on hakenut tilatukea 100 ha alalle, ja valvonnassa hyväksytään vain 40 ha, viljelijä menettää kyseiseltä vuodelta tilatuen. Lisäksi häneltä peritään 60 ha tuet takaisin seuraavien kolmen vuoden aikana maksettavista tuista.

Taulukoissa 2 ja 3 on esitetty pinta-alavirheistä aiheutuvien seuraamusten määräytyminen eri tuissa.

Taulukko 2. Pinta-alavirheistä aiheutuvien seuraamusten määräytyminen.

Tukijärjestelmä	Hyväksytty yli ilmoitetun	Erotus ≤ 3 % tai ≤ 2 ha
Kaikki tuet (EU:n ja kansalliset)	tuki maksetaan haetun mukaan	tuen leikkaus

Taulukko 3. Pinta-alavirheistä aiheutuvien seuraamusten määräytyminen.

Tukijärjestelmä	3 % tai 2 ha < erotus ≤ 20%	20 % ≤ erotus ≤ 50 %	Erotus ≥ 50 %
Tilatuki	hyväksytty – 2 * erotus	tukea ei makseta	tukea ei makseta
Luonnonhaittakorvaus	hyväksytty – 2 * erotus	tukea ei makseta	tukea ei makseta
LFA-lisäosa	hyväksytty – 2 * erotus	tukea ei makseta	tukea ei makseta
Kotieläintilan ha-tuki	hyväksytty – 2 * erotus	tukea ei makseta	tukea ei makseta
Ympäristötuki	hyväksytty – 2 * erotus	tukea ei makseta	tukea ei makseta
Pohjoinen ha-tuki	hyväksytty – erotus	hyväksytty – 2 * erotus	tukea ei makseta
Yleinen ha-tuki	hyväksytty – erotus	hyväksytty – 2 * erotus	tukea ei makseta
Nuorten viljelijöiden tuki	hyväksytty – erotus	hyväksytty – 2 * erotus	tukea ei makseta
Sokerijuurikkaan kans.tuki	hyväksytty – erotus	hyväksytty – 2 * erotus	tukea ei makseta
Perunantuotannon kans.tuki	hyväksytty – erotus	hyväksytty – 2 * erotus	tukea ei makseta
Etelä-Suomen erikoiskasvituki	hyväksytty – erotus	hyväksytty – 2 * erotus	tukea ei makseta

6.5 Seuraamukset tukiehtojen laiminlyönneistä

Pinta-alavirheistä johtuvien tuen vähennysten lisäksi tukiehtojen laiminlyönneistä voi seurata tuen vähennyksiä. Ympäristötuen tukiehtojen noudattamatta

jättämisen seuraamuksia määritettäessä arvioidaan laiminlyönnin vakavuus, laajuus ja jatkuvuus. Arvioinnin perusteella muodostuu seuraamusprosentti, joka vähentää maksettavaa ympäristötukea tai sen osaa (esimerkiksi lisätoimenpidettä).

Taulukko 4. Ympäristötuen tukiehtoseuraamusprosentit.

	Seuraamusprosentit
Viljelysuunnitelma	3-10 tai 15 % perustoimenpiteen tukeen
Viljavuustutkimukset	2-3 tai 5 % perustoimenpiteen tukeen
Lohkomuistiinpanot	7-15 tai 30 % perustoimenpiteen tukeen
Typpilannoitus	1-6 % perustoimenpiteen tukeen
Fosforilannoitus	1-3 % perustoimenpiteen tukeen
Fosforintasaus	2-12 % perustoimenpiteen tukeen
Lannoitustasoa ei voida puutteellisten asiakirjojen vuoksi todeta	9 % perustoimenpiteen tukeen
Pientareet ja suojakaistat	1-10 % perustoimenpiteen tukeen
Luonnon monimuotoisuuden ja maiseman ylläpito - Monimuotoisuuskartoitus	1-30 % perustoimenpiteen tukeen 5 % perustoimenpiteen tukeen
Lisätoimenpiteet	30, 60 tai 100 % lisätoimenpiteen tukeen sekä 1-5 % perustoimenpiteen tukeen
Erytystukisopimukset	1-100 % erityistukisopimuksen tukeen sekä 1-5 % perustoimenpiteen tukeen
Kotieläintilan eläinmäärä ei täyty	Kasvinviljelytilan mukaiseen tukeen -10 %

Jos ympäristötuen yhteenlaskettu tukiehtoseuraamusprosentti on yli 50 %, kyseisen vuoden ympäristötukea ei makseta.

Tukeen kohdistuvien prosenttiseuraamusten lisäksi ympäristötuen, luonnonhaittakorvauksessa ja kansallisissa peltotuissa voi aiheutua tukiehtojen noudattamatta jättämisestä seuraamuksia, jotka kohdistuvat vain tiettyyn lohkon/lohkoihin. Tällaisia ehtoja ovat ympäristötuen/luonnonhaittakorvauksessa esimerkiksi sadonkorjuun laiminlyönti, viherlannoitusnurmen ja luonnonhoitopeltojen ehtojen noudattamattomuus.

Jos jollakin lohkolle tai sen osalla ei ole satoa korjattu, ei lohkolle tai osalle alasta makseta ympäristötukea,

luonnonhaittakorvausta eikä kansallisia peltotukia. Jos hylättyjen lohkojen pinta-alojen yhteenlaskettu määrä ylittää 20 % kasvilajiryhmän valvonnassa hyväksytystä alasta, ei koko kasvilajiryhmälle makseta tukea.

Taulukko 5. Toimenpiteet, joissa on eniten havaittu laiminlyöntejä ympäristötuessa vuosina 2009–2010

Ympäristötuen perustoimenpiteet
Viljavuustukimukset Pientareet ja suojakaistat Luonnon monimuotoisuuden ja maiseman ylläpito <ul style="list-style-type: none"> • Monimuotoisuuskartoitus Lohkomuistiinpanot Viljelysuunnitelma
Lisätoimenpiteet
Tyypilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla Viljelyn monipuolistaminen

Tilatuen, valkuais- ja öljykasvipalkkion, EU:n timotein siementuotannon tuen, tärkkelysperunan tuen, luonnonhaittakorvauksen kansallisen lisäosan, kotieläintilan hehtaarituen sekä ympäristötuen ja luonnonhaittakorvauksen sitoumusten osalta edellytyksenä ovat täydentävät ehdot. Pohjoisissa hehtaarituissa tulee noudattaa täydentävien ehtojen hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia. Täydentävien ehtojen valvonnan vaikutuksista kerrotaan tarkemmin kohdassa 8.

6.6 Tahalliset sääntöjenvastaisuudet

Valvonnassa voidaan tietyissä tapauksissa todeta tahallisia sääntöjenvastaisuuksia. Pinta-alavirheiden osalta tapauksen voidaan katsoa olevan tahallinen, jos esimerkiksi koko lohkokalla kasvaa jo usean vuoden ikäistä puustoa.

Jos todetaan tahallinen sääntöjenvastaisuus ja valvonnassa todettu ilmoitetun ja hyväksytyin välinen pinta-alaero on yli 0,5 % tai yli hehtaarin, EU-rahoitteisia tukia ei myönnetä kyseisenä vuonna. Lisäksi, jos erotus on yli 20 %, vähennetään valvonnassa hylätty määrä vielä kertaalleen maksuun tulevista EU-rahoitteisista tuista.

6.7 Tukioikeudet ja mahdollinen varantoonveto

Valvonnassa tarkastaja myös arvioi, onko tilan tilatukioikeudet myönnetty oikein. Tukioikeudet on useimmiten vahvistettu vuonna 2006 tilan hallinnassa olleen tukikelpoisen pinta-alan perusteella. Lisäksi kansallisesta varannosta on voitu myöntää myöhemmin tukioikeuksia eri perustein. Tilan tukioikeuksia vähennetään, jos valvonnassa todetaan, että tukioikeudet on myönnetty tukikelvottomalle alalle. Tukioikeudet viedään ELY-keskuksen päätöksellä kansalliseen varantoon myöntövuodesta alkaen. ELY-keskus kuulee viljelijää varantoonvedon osalta.

Esimerkki 3: Tilalle on vahvistettu tukioikeudet vuonna 2006. Tarkastuksessa havaitaan, että lohkokalla kasvaa metsää. Lohko ei ole ollut tukikelpoista peltoa vuonna 2006 ja näin ollen alalle ei olisi pitänyt vahvistaa tukioikeuksia. Valvonnan jälkeen ELY-keskus tekee päätöksen tarvittavasta tukioikeuksien varantoonvedosta. Tukioikeudet viedään kansalliseen varantoon vuodesta 2006 alkaen.

Tukioikeuksien väheneminen vaikuttaa myös maksetun tilatuen määrään takautuvasti. Tilatuen maksu perustuu sekä hyväksytyyn pinta-alaan että tilan hallinnassa oleviin tukioikeuksiin. Jos tukioikeuksia viedään varantoon, vastaavalle alalle maksettu tilatuki peritään takaisin tukioikeuksien myöntövuodesta, useimmiten vuodesta 2006 alkaen. Kunta kuulee viljelijää aiempiina vuosina maksetun tilatuen takaisinperinnästä.

6.8 Muiden peltotukien valvonnat

Peltovalvonnan yhteydessä valvotaan hampun tilatuki, tärkkelysperunan tuki, valkuais- ja öljykasvipalkkio ja EU:n siementuotannon tuki. Eräät tuet kuitenkin edellyttävät täydennysotantaa tavanomaista suuremman valvontavelvoitteen vuoksi. Esimerkiksi hampun tuotannon tarkastuksissa kerätään näytteitä sellaisilta aloilta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala vastaa vähintään 30 prosenttia Suomessa ilmoitetusta hampun konnaistuotantoalasta.

7. Eläinten perusteella maksettavien tukien valvonta

Tiläkäynnillä tarkastaja tarkastaa tilalla olevat eläimet, niihin liittyvät asiakirjat (mm. eläinluettelot sekä osto- ja myyntitositteet) ja muut tukikelpoisuuteen vaikuttavat asiat. Esimerkiksi nautatilalla tarkastetaan kaikkien nautojen korvamerkit ja rekisteröinti, tuotantotapa, tilan nautaeläinluettelo sekä osto- ja myyntitositteet. Viljelijän on hyvä aina viipymättä huolehtia nautojen, lampaiden ja vuohien korvamerkkien tilaamisesta ja muutosilmoitusten tekemisestä eläinrekisteriin.

Tarkastuksen jälkeen valvoja tallentaa valvontahavainnot ja määrää mahdolliset seuraamukset.

Nauta-, lammas-, vuohi- ja sikatiloilla täydentävien ehtojen merkinnän ja rekisteröinnin valvonta voidaan tehdä eläinten perusteella maksettavien tukien valvontakäynnin yhteydessä. Tarkastaja voi myös laajentaa eläintukien valvonnan täydentävien ehtojen merkinnän ja rekisteröinnin valvonnaksi, jos eläinten merkitseminen ja rekisteröinti tilalla on puutteellista.

Kansallisten nautatukien ja uuhituen tilavalvonnat pyritään tekemään EU:n eläinpalkkiovalvontojen yhteydessä. Pelkästään kansallisia kotieläintukia hakeneista tiloista tehdään erilliset valvontaotannot.

Ristiintarkastuksiin liittyen voidaan tehdä erillisiä tilakäyntejä, jolloin tarkastus voi kohdistua pelkästään yhteen tukiehtoon tai eläimeen.

Tilalla ei ole lakisääteistä veloitetta ilmoittaa tarkastajalle mahdollisesta eläintautiepäilystä tai -tartunnasta (esimerkiksi salmonella). Valvonnasta ilmoittamisen yhteydessä asiasta on kuitenkin syytä kertoa, jolloin tarkastaja jättää tiläkäynnin päivän viimeiseksi käynniksi. Tarkastajalle on hyvä varata tilan oma puhdas suojahaalari ja jalkineet käyttöön. Eläintilan valvontakäynnillä tarkastajat käyttävät suojahaalareita sekä jalkineiden suojia.

Jos eläimiä hoidetaan tai kohdellaan eläinsuojelulain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti, havainnoista ilmoitetaan kunnan eläinlääkärille, terveystarkastajalle tai poliisille.

7.1 Nautojen, sikojen ja lampaiden/ vuohien merkitsemisen ja rekisteröinnin valvonta

Nautojen, sikojen ja lampaiden/vuohien merkitsemis- ja rekisteröintijärjestelmät on rakennettu ensisijaisesti vakavien eläntautien torjuntatyötä varten. Merkitsemis- ja rekisteröintivelvollisuus koskee myös sellaisia tiloja ja eläintenpitäjiä, jotka eivät hae mitään eläintukia, mutta joilla on hallinnassaan yksikin nauta, sika, lammas tai vuohi. Vuodesta 2005 lähtien nautojen, sikojen ja lampaiden/vuohien merkitsemis- ja rekisteröintivaatimukset ovat olleet osa täydentäviä ehtoja.

Jos tilalla toistuvasti ylitetään ilmoituksille annettuja määräaikoja tai ilmoitusten tiedoissa on paljon puutteellisuksia, tila tarkastetaan tiläkäynnillä. Tilatarkastusten lisäksi tehdään ns. hallinnollisia tarkastuksia (ristiintarkastuksia), joissa mm. tarkastetaan, onko eläintapahtumista (esim. syntymä, osto tai poisto) ilmoitettu nautaeläinrekisteriin määräaikojen puitteissa.

Puutteet eläinten merkitsemisessä tai eläintietojen ilmoittamisessa nautaeläinrekisteriin saattavat johtaa siirtokiellon antamiseen joko yksittäisille eläimille tai koko karjalle. Tällöin eläimiä ei saa tuoda tilalle tai poistaa tilalta edes teurastamista varten. Aluehallintovirasto peruuttaa siirtokiellon heti, kun valvontaviranomainen on antanut selvityksen, jonka mukaan kiellon perusteena olleet puutteet on korjattu.

Nautatiloilla tarkastetaan:

- eläimet on asianmukaisesti korvamerkitty
- eläimet on merkitty tilalla olevaan nautaeläinluetteloon ja tiedot ovat oikein
- eläimet on rekisteröity asianmukaiselle pitopaikkatunnukselle nautarekisteriin ja tiedot ovat oikein
- eläinten tiedot on ilmoitettu nautaeläinrekisteriin säädetyssä ajassa
- tilan rekisteröityminen nautojen pitäjäksi

Sikatiloilla tarkastetaan:

- tilan rekisteröityminen sikojen pitäjäksi,
- pitopaikkojen rekisteröinti,
- sikojen merkitseminen,
- siirtojen ja eläinmäärien ilmoittaminen sikarekisteriin sekä
- eläinluettelon pitäminen.

Kuvan lähde: MMM:n arkisto

Lammas-/vuohitiloilla tarkastetaan:

- tilan rekisteröityminen lampaiden /vuohien pitäjäksi,
- pitopaikkojen rekisteröinti,
- lampaiden/vuohien merkitseminen,
- eläinluettelon pitäminen,
- lammas- ja vuohirekisterin ajantasaisuus sekä
- eläinten siirrot.

7.2 EU-rahoitteisten tukien valvonta

EU:n kokonaan rahoittamia tukia ovat nautapalkkio, lypsylehmäpalkkio, uuhipalkkio ja teuraskaritsan laatu-palkkio. Lisäksi EU-osarahoitteisia tukia ovat eläinten hyvinvoinnin tuki ja alkuperäisrotusopimukset.

Valvonnassa tarkastetaan:

- **Korvamerkit** kaikilta tilalla olevilta naudoilta ja yli 6 kk lampailta. Eläin, jolla on vain toinen korvamerkki, voidaan hyväksyä valvonnassa, jos eläin on toisen korvamerkin avulla tunnistettavissa ja muut tuen ehdot täyttyvät.

- **Eläinrekisterissä ja eläinluettelossa** on oltava kaikista tilan eläimistä seuraavat tiedot:

- syntymätunnus
- sukupuoli
- rotu
- käyttö
- syntymäaika
- pitopaikka
- mahdollinen osto- tai poistopäivä sekä osto- ja myyntitila
- emän syntymätunnus

Eläinrekisterin ilmoitukset (syntymä, kuolema, osto, myynti) on tehtävä 7 päivän kuluessa tapahtumasta. Myöhässä tehty ilmoitus voi aiheuttaa seuraamuksen. Valvonnassa ei hyväksytä eläinrekisteri-ilmoituksia, jotka on tehty eläinrekisteriin myöhästyneinä valvonnasta ilmoittamisen jälkeen. Valvonnassa virheellisesti tai puutteellisesti rekisteröity eläin hylätään.

Eläinluetteloon merkinnät on tehtävä 3 päivän kuluessa tapahtumasta. Jos tarkastaja toteaa valvonnassa virheitä tai puutteita eläinluettelon tiedoissa, virheet voidaan hyväksyä ensimmäisellä tarkastuskerralla. Jos

seuraavan 24 kuukauden aikana tehtävässä valvonnassa huomataan vastaavia virheitä eläinluettelossa, virheellinen eläin hylätään.

- **Osto- ja myyntitositteiden** tarkastuksella varmistetaan eläinrekisterin ja eläinluettelon tietojen oikeellisuus.

7.3 Eläimen hylkäyksestä aiheutuva seuraamus EU:n eläinperusteisissa tuissa

EU:n eläinpalkkioiden ja eläinten hyvinvoinnin tuen eläinmäärään perustuvat valvontaseuraamukset määritellään komission asetuksessa (EY) N:o 1122/2009.

Eläin voidaan hylätä valvonnassa, jos:

- naudalla tai uuhella ei ole yhtään korvamerkkiä tai eläin on merkitty väärillä korvamerkeillä,
- eläin on virheellisesti tai puutteellisesti rekisteröity eläinrekisteriin,
- eläin ei täytä muutoin palkkioehtoja. Esimerkiksi uuhi, josta on haettu uuhipalkkiota, ei ole tilallapitoaikana uuhipalkkiohakemuksella ilmoitetussa pitoaikassa tai
- nautaeläinluettelossa tai nautojen/lampaiden osto- ja myyntitositteissa on virheitä kahdesti 24 kuukauden aikana tehdyissä tarkastuksissa

EU:n nauta- ja lypsylehmäpalkkion valvonnassa tarkastetaan myös naudat, jotka eivät ole valvontahetkellä palkkiokelpoisia, mutta saattavat tukivuoden aikana tulla palkkiokelpoisiksi. Mahdollisesti palkkiokelpoiset naudat tarkastetaan samalla tavalla kuten valvontahetkellä palkkiokelpoiset eläimet. Mahdollisesti palkkiokelpoisen eläimen hylkääminen valvonnassa aiheuttaa seuraamuksen tilalle maksettaviin nauta- ja lypsylehmäpalkkioihin. Sellaisten puutteellisesti merkittyjen nautojen, joiden ei ole lainkaan mahdollista tulla palkkiokelpoisiksi tukivuoden aikana, mahdollinen seuraamus määräytyy täydentävien ehtojen kautta.

Esimerkki 4: Huhtikuussa tehtävässä valvonnassa tilalla on 4 kk ikäinen korvamerkitön sonnivasikka. Sonnivasikka alkaa kerryttää nautapalkkiota kesäkuussa 6 kk ikäisenä. Eläin hylätään nautapalkkiosta, koska se on puutteellisesti korvamerkitty ja saattaa tukivuoden aikana tulla palkkiokelpoiseksi.

Jos tilatarkastuksessa hylätään eläimiä, kyseisenä tukivuonna myönnettävää tukea sanktioidaan seuraamusprosentilla, joka lasketaan seuraavasti:

$$\frac{\text{tukivuoden hylätyt eläimet}}{\text{tukivuoden hyväksytyt palkkioeläimet}} \times 100$$

Kuvan lähde: MMM:n arkisto

Taulukko 6. Seuraamusprosentin vaikutus maksettavaan EU:n nautaeläinpalkkioon, uuhipalkkioon, eläinten hyvinvoinnin tukeen ja alkuperäisrodun kasvattamisesta maksettavaan tukeen.

Vaikutus maksettavaan tukeen	Naudat, eläinten hyvinvoinnin tuki ja alkuperäisrodut (naudat, hevoset)		Lampaat + alkuperäisrodut (lampaat, vuohet)
	enintään 3 eläintä hylätty	yli 3 eläintä hylätty	
seuraamusprosentin verran	1 - 100 %	jos seuraamus enintään 10%	jos seuraamus enintään 10%
2 x seuraamusprosentti	-	jos seuraamus yli 10%, mutta enintään 20%	jos seuraamus yli 10%, mutta enintään 20%
Tukea ei makseta	-	jos seuraamus yli 20 %	jos seuraamus yli 20 %
Tukea ei makseta	tahallisia sääntöjenvastaisuuksia	tahallisia sääntöjenvastaisuuksia	tahallisia sääntöjenvastaisuuksia
Tukea ei makseta, lisäksi 3 vuoden karenssi	-	Seuraamus yli 50 %	Seuraamus yli 50 %
Tukea ei makseta, lisäksi 3 vuoden karenssi	Seuraamus yli 20 % ja tahallisia sääntöjenvastaisuuksia	Seuraamus yli 20 % ja tahallisia sääntöjenvastaisuuksia	Seuraamus yli 20 % ja tahallisia sääntöjenvastaisuuksia

Esimerkki 5: Tilalla on 12 nautapalkkiota kerryttävää sonnia, joille on vuoden aikana kertynyt ruokintapäiviä yhteensä 4200. Valvonnassa hylätään 1 sonni, joka on kerryttänyt ruokintapäiviä 200. Seuraamusprosentti lasketaan seuraavasti:

$$4200 - 200 = 4000 \text{ (hyväksytyjä ruokintapäiviä kpl)}$$

$$4000 / 365 = 10,96 \text{ (ruokintapäivien perusteella laskettu keskimääräinen hyväksytyjen nautojen lukumäärä vuoden aikana)}$$

$$(1 / 10,96) \times 100 \% = 9,12 \% \text{ (seuraamusprosentti)}$$

Maksettavaa tukea alennetaan seuraamusprosentin verran.

Esimerkki 6: Tilalla on 30 lypsylehmäpalkkiota kerryttävää lehmää, joille tukivuoden aikana kertyy ruokintapäiviä yhteensä 10 900. Tilalla on valvontahetkellä myös poikimaton hieho, jonka on mahdollista poikia vuoden loppuun mennessä. Hieho on mahdollisesti palkkiokelpoinen eläin. Hieho hylätään valvonnassa. Tila myy hiehon ennen kuin se tulee palkkiokelpoiseksi (kertyneet ruokintapäivät 0). Seuraamusprosentti lasketaan seuraavasti:

$$10\ 900 - 0 = 10\ 900 \text{ (hyväksyttävät ruokintapäivät)}$$

$$10\ 900 / 365 = 29,86 \text{ (ruokintapäivien perusteella laskettu keskimääräinen hyväksytyjen nautojen lukumäärä vuoden aikana)}$$

$$(1 / 29,86) \times 100 \% = 3,34 \% \text{ (seuraamusprosentti)}$$

Maksettavaa tukea alennetaan seuraamusprosentin verran.

Seuraamusprosentti voidaan laskea vasta tukivuoden jälkeen, kun kaikki kyseisen vuoden palkkioläimet ovat tiedossa.

Kolmen vuoden karenssi

Kolmen vuoden karenssi tarkoittaa, että viljelijälle ei makseta hakuvuonna kyseisen tukijärjestelmän tukea lainkaan. Lisäksi viljelijän 3 seuraavan vuoden aikana maksuun tulevista EU:n kokonaan tai osittain rahoitamista tuista ja palkkioista (myös pinta-alaan perustuvista tuista) vähennetään kertaalleen 3 vuoden aikana se tukisumma, joka vähennettiin hylättyjen eläinten perusteella valvotun vuoden tuesta .

Viljelijälle määrätään 3 vuoden karenssi, jos tukieläinten seuraamusprosentti on yli 50 % tai jos tukieläinten seuraamusprosentti on yli 20 % ja se aiheutuu tahallisista sääntöjenvastaisuuksista.

7.4 Seuraamukset eläinten hyvinvoinnin tuen perus- ja lisäehtojen toimenpiteistä

Jos eläinten hyvinvoinnin tuen valvon-
nassa hylätään eläimiä, seuraamukset
määräytyvät kappaleessa 7.3 kerrotun
mukaisesti. Jos tarkastaja havaitsee
puutteita eläinten hyvinvoinnin tuen
perus- tai lisäehtojen noudattamisessa,
seuraamukset määräytyvät taulukon 5
mukaisesti. Nauta- ja sikatilojen perus-
ja lisäehtojen vaatimuksista on kerrot-
tu enemmän eläinten hyvinvoinnin
tuen sitoumusehdoissa.

Kuvan lähde: MMM:n arkisto

Taulukko 7. Perus- ja lisäehtojen laiminlyöntien seuraamusprosentit.

Perus-/lisäehdon laiminlyönti	Seuraamusprosentti
Terveystuontisopimuksen puuttuminen	30 % perusehdon tukeen
Tilalla ei ole tehty tuen edellyttämää terveystuontikäyntiä	15 % / puuttuva tilakäynti perusehdon tukeen
Terveystuontisuunnitelman puuttuminen	20 % perusehdon tukeen
Tautisuojausta sekä eläinten ja rehujen tuontia koskevia tuen ehtoja on noudatettu vain osittain	5 - 15 % perusehdon tukeen
Tautisuojausta ei ole noudatettu	25 % perusehdon tukeen
Eläinten ja rehujen tuontia koskevia tuen ehtoja ei ole noudatettu	15 % perusehdon tukeen
Eläinten ruokintaan tai hoitoa koskevia tuen ehtoja ei ole noudatettu	5 - 100 % perusehdon tukeen
Tilalla on puutteita toimintahäiriöihin varautumisessa	5 - 15 % perusehdon tukeen
Tilalla ei ole varauduttu toimintahäiriöihin	20 % perusehdon tukeen
Lisäehtoa ei ole noudatettu	Kyseisestä lisäehdosta ei makseta tukea ja perusehdoista maksettavaa tukea vähennetään 5% noudattamatta lisäehtoa kohden.

Eläinten hyvinvoinnin tukea ei makseta, jos perusehtoon kohdistuvien tuen vähennysten määrä yhteensä ylittää 50 % ja ylitys aiheutuu perus- ja lisäehtojen noudattamatta jättämisestä.

7.5 Seuraamukset alkuperäisrotusopimuksissa

Alkuperäisrotujen kasvattamista koskevissa sopimuksissa nautojen ja hevosten seuraamukset määräytyvät luvussa 7.3 kerrottujen EU:n nautaeläinpalkkioiden sanktiosääntöjen mukaan.

Vuohien ja lampaiden seuraamukset määräytyvät luvussa 7.3 kerrottujen EU:n uuhipalkkion sanktiosääntöjen mukaan.

Kanojen ja kukkojen seuraamusten laskenta:

- jos valvonnassa todetaan, että tilalla on alle 20 tuen ehtojen mukaista maatiaiskanaa tai -kukkoa, alkuperäisrotujen sopimuksen tukea ei makseta
- jos alkuperäisrotusopimuksella on vähintään 40 maatiaiskanaa tai -kukkoa, mutta valvonnassa todetaan tukikelpoisia eläimiä olevan 20–39 kanaa tai kukkoa, erityistuki alennetaan 50 euroon sopimusvuotta kohti ja sopimuksen eläinmäärää vähennetään valvonnan tulosta vastaavaksi tai
- jos alkuperäisrotusopimuksella on vähintään 60 maatiaiskanaa tai -kukkoa, mutta valvonnassa todetaan, että tilalla on 40–59 tuen ehtojen mukaista kanaa tai kukkoa, alkuperäisroduista maksettava tuki alennetaan 100 euroon sopimusvuotta kohti ja sopimuksen eläinmäärä vähennetään valvonnan tulosta vastaavaksi.

7.6 Kansallisten kotieläintukien valvonta ja seuraamukset

Kansallisesti rahoitettuja eläinperusteisia tukia maksetaan emolehmistä, emolehmähiehoista, sonneista, häristä, lypsylehmistä, hiehoista, teurastetuista hiehoista, sonneista ja häristä sekä uuhista. Näiden tukien valvonta tehdään pääasiassa Euroopan unionin nauta- ja lypsylehmäpalkkioiden ja uuhipalkkiovalvonnan valvontojen yhteydessä. Kansallisesti rahoitettua tukea maksetaan myös kutuista ja hevosista.

Kansallisten eläintukien valvonnassa tarkastetaan, että tilan eläimet on korvamerkitty ja rekisteröity sekä niistä on pidetty eläinluetteloa samojen säädöksiä perusteella kuin EU:n rahoittamien palkkioiden valvonnassa (tarkemmin kappaleessa 7.2.). Nautarekisterissä tukinautojen tiedoissa olevat syntymäaikaan, sukupuoleen, käyttötapaan tai osto- ja/tai poistopäivään liittyvät virheet aiheuttavat tukipäivien menetyksen. Valvonnassa hylätyiltä naudoilta viljelijä menettää tuenmääräytymisjaksolla kertyneet tukikelpoisuuspäivät.

Kansallisten kotieläintukien valvonnassa tarkastetaan, että tuottajan hakemuksella ilmoittamat eläinmäärät täsmäävät tilan eläinkirjanpidon eli eläinluettelon sekä eläinrekistereiden tietoihin.

Jos valvonnassa todetaan, että tilalla on tuen määräytymisajankohtana (laskentapäivänä/laskentapäivinä tai muuna tuen määräytymisajanjakona) ilmoitettua vähemmän tukikelpoisia eläimiä, lasketaan kyseisen eläinryhmän tukikelpoisten eläinten määrä/keskimääräinen eläinmäärä uudelleen. Tukihakemuksella ilmoitettua suuremmalle eläinmäärälle tukea ei myönnetä.

Jos jonkin eläinryhmän osalta ei ole pidetty eläinluetteloa lainkaan tai sen perusteella ei voida selvittää tuen määräytymisen perusteena olevaa eläinmäärää, tukea ei makseta tukivuonna kyseisen eläinryhmän osalta. Eläinluettelossa olevat epäselvyydet voivat johtaa siihen, että eläinmääräksi tietyinä laskenta-ajankohtana merkitään nolla. Jos eläinten lukumäärätiedot on ilmoitettu erityisen huolimattomasti, ei tukea makseta.

Kansallisten eläintukien valvonnassa tarkastetaan:

- tavanomaisen tuotantotavan noudattaminen
- rekisteröityminen eläintenpitäjäksi
- hakemusten tiedot ja mahdolliset muutositmoitukset
- korvamerkintä
- tukiehtojen täyttyminen
- tilallapitoaika ja pitopaikka
- eläinluettelo
- osto- ja myyntitositteet
- peltoala (vähintään 3,00 ha viljelykseen soveltuvaa peltoa)
- viljelijän ikävaatimus sekä
- tukiehtokohtaiset asiat esim. uuhilla karitsointivaatimus ja kutuilla maitokirjanpito

Kansallisten kotieläintukien tarkastuksessa eläimiä voidaan hylätä:

- Tilan eläimistä ei ole pidetty asianmukaista eläinluetteloa.
- Hakemuksessa ilmoitetut eläinmäärät eivät vastaa eläinluettelon mukaista lukumäärää.
- Tukikelpoiset eläimet ovat virheellisesti/puutteellisesti korvamerkitty.
- Tukinaudat on virheellisesti/puutteellisesti rekisteröity.
- Eläimet eivät ole olleet laskenta-ajankohtina tai muuna tuen määräytymisjaksona tukikelpoisia tai tuenhakijan hallinnassa.

Tukimaksun perusteena olevaan eläinmäärään vaikuttaa valvonnassa hylättyjen eläinten lukumäärä tai todettujen ja tukiehtojen täyttymättömyyden perusteella hylättyjen eläinten avulla laskettu suhteellisuusprosentti. Kahdella tavalla laskettua hyväksyttävää eläinten lukumäärää verrataan.

Suhteellisuusprosentti lasketaan seuraavasti eläinryhmittäin (lukuun ottamatta sika- ja siipikarjatalouden tukia):

$$\frac{\text{hylätyt eläimet}}{\text{todetut eli tukikelpoiset eläimet}} \times 100$$

Tuen maksun määräytymisperusteena oleva eläinmäärä ratkaistaan seuraavasti:

- enintään 5 % tai jos hylättyjen eläinten määrä on enintään **2 eläintä:**

tuen maksuperuste on valvonnassa todettu eläinmäärä

- **yli 5 %, mutta enintään 20 % tai** jos hylättyjen eläinten määrä on **yli 2, mutta enintään 4 eläintä:**

maksuperuste on eläinmäärä, joka saadaan vähentämällä todetusta eläinmäärästä hylättyjen eläinten lukumäärä

yli 20 %, mutta enintään 40 %:

tuen määräytymisperusteena on eläinmäärä, joka saadaan vähentämällä todetusta eläinmäärästä hylättyjen eläinten lukumäärä kaksinkertaisena

yli 40 %:

tuen määräytymisperusteena käytettävä eläinmäärä on nolla.

Jos tuenmääräytymisperusteet johtavat erilaiseen lopputulokseen, käytetään valvonnassa tuenhakijan kannalta edullisempaa tulosta.

Esimerkki 7: Tila on hakenut kansallista kotieläintukea 10 siitostammasta. Valvonnassa todetaan, että tukikelpoisia eläimiä on 7.

Hylätyt tukieläimet = Ero haetun ja todetun välillä → $10 - 7 = 3$

Hylätyt tukieläimet / todetut tukieläimet x 100 → $3 / 7 \times 100 = 43 \%$, jonka mukaan tuen määräytymisen perusteena eläinmäärä olisi 0.

Valvonnassa hylättyjä eläimiä on kuitenkin ”enintään neljä”. Tällöin maksun perusteena oleva eläinten määrä saadaan vähentämällä todetusta eläinmäärästä (7) ilmoitetun ja todetun erotus ($10-7=3$), jolloin tuki maksettaisiin 4 eläimen perusteella.

Näiden kahden laskutavan vertailussa on eläinmäärän ja prosentin perusteella määritetty lopputulos erilainen, jolloin käytetään viljelijän kannalta edullisempaa lopputulosta. Esimerkkitilanteessa tuenhakijalle maksetaan tukea neljästä siitostammasta.

Esimerkki 8: Tila on hakenut kansallista kotieläintukea 80 uuhelle, joista 3 eläintä hylätään valvonnassa. Suhteellinen ero on 3,75 %, jonka perusteella tuki maksettaisiin valvonnassa todetulle eläinmäärälle. Koska valvonnassa hylätään ”yli kaksi, mutta enintään neljä eläintä”, jolloin todetusta eläinmäärästä (77) vähennetään hylättyjen eläinten lukumäärä (3), jonka perusteella tuki maksettaisiin 74 eläimestä.

Koska lukumäärän ja prosentuaalisen eron vertailussa lopputulos on erilainen, maksetaan tuki tuenhakijan kannalta edullisemmalla tavalla. Tuki maksetaan 77 uuhelle.

Tuenhakijan uuhikiintiö vaikuttaa myönnettävän tuen perusteeksi hyväksytyyn eläinmäärään. Uuhikiintiötä suuremmalla määrällä ei tukea makseta, vaikka eläimet olisi tukikelpoisia (esim. karitointivaatimus 1 karitsa/uuhi). Myös hakemuksella ilmoitettu eläinmäärä vaikuttaa tuenmaksuun. Esimerkki: Tilan uuhikiintiö on 70 ja uuhitukea on haettu 75 uuhelle. Valvonnassa todetaan tukikelpoisia uuhia olevan 77. Tällöin maksettaisiin uuhituki 70 uuhelle.

Viljelijän tulee ilmoittaa karitsoimistiedot lammaskisteriin. Jollei Eviran Lammaskaritsa- ja vuohirekisteriin ole ilmoitettu kaikkia syntyneitä karitsoita, tukea maksetaan vain sellaiselle uuhimäärälle, jolle on rekisterissä tiedot vähintään yhden karitsan syntymisestä. Poikkeukset karitsointivaatimukseen on esitelty tukihakijakuohjeistuksessa.

Tuotannosta irrotetussa sika- ja siipikarjatalouden tuen valvonnassa tarkastetaan, että:

- LFA:n kansallisen lisäosan eläintiheysvaatimus täyttyy
- tavanomaista tuotantotapaa on noudatettu
- eläimistä on pidetty asianmukaista kirjanpitoa
- muut kansalliselle tuelle asetetut ehdot täyttyvät.

Tuotannosta irrotettuun sika- siipikarjatalouden tukeen vaikuttaa mm. LFA:n kansallisen lisäosan eläintiheysvaatimuksen täytyminen. Mikäli eläintiheys ei täyty, tukea ei makseta. Eläintihetyteen vaikuttaa tukivuotta edeltävän vuoden tukikelpoisten eläinten määrä sekä tukihakuvuoden LFA-tukikelpoinen pinta-ala. Tarkemmat tiedot eläintihetyden laskemisesta löytyvät hakuoppaasta vuosittain.

Sikarekisteriin tehtävien ilmoitusten puutteet voivat alentaa myös muita maatilalle myönnettäviä maataloustukia esimerkiksi täydentävien ehtojen kautta.

Sika- ja siipikarjatalouden rakennemuutoskorvauksen valvonnassa tarkastetaan, että:

- tuenhakija harjoittaa maataloutta
- tuenhakija ei saa Melan luopumistukea ja
- muut kansalliselle tuelle asetetut ehdot täyttyvät.

Vuonna 2011 rakennemuutoskorvausjärjestelmään ei enää oteta uusia tuenhakijoita.

Kansallisten kotieläintukien (Etelä-Suomen kansallinen kotieläintuki, pohjoinen kotieläintuki, sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki sekä sika- ja siipikarjatalouden rakennemuutoskorvaus) osalta seuraamuksista on säädetty laissa maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista (1559/2001, muutoksineen).

7.7 Eläinsuojelurikokset ja -rikkomukset

Jos kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tietoon tulee tapauksia, joissa on aloitettu syyteharkinta epäilyn eläinsuojelurikoksen tai eläinsuojelurikkomuksen vuoksi, kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen keskeyttää tuen maksamisen kyseisen eläinlajin tuen osal-

ta. Lopullinen päätös asiasta tehdään tuomioistuimen lainvoimaisen ratkaisun jälkeen.

Jos hakija tai hänen perheyrityksensä jäsen on tuomittu eläinsuojelurikoksesta tai lievästä eläinsuojelurikoksesta taikka jos hakija tai hänen perheyrityksensä jäsen on tuomittu eläinsuojelurikkomuksesta ja samalla on määrätty eläintenpitokieltoon, kotieläintalouden tukea ei myönnetä eikä mahdollisesti myönnettyä tukea makseta siltä tukivuodelta, jonka aikana asianomainen viranomainen on todennut tuomioon johtaneen teon.

Jos hakija tai hänen perheyrityksensä jäsen on tuomittu eläintenpitokieltoon, kotieläintalouden tukea ei makseta eläintenpitokieltoajalta eikä tekovuoden ja lainvoimaisen tuomion antamisen väliseltä ajalta. Kotieläintalouden tukien maksatus on kyseisen eläinlajin kohdalta keskeytettävä, kun asiassa on aloitettu syyteharkinta. Jo myönnetty kotieläintalouden tuki peritään takaisin ja takaisin perittävälle määrälle voidaan määrätä suoritettavaksi korkoa.

7.8 Vierasainevalvonta

Jos tuen hakijan eläimissä todetaan vierasaineohjelman mukaisissa näytteissä tai epäilyn perusteella tehdyissä valvonnoissa kiellettyjen aineiden jäämiä tai hakijan tilalta löydetään, missä muodossa tahansa, kiellettyjä tai laittomasti hallussa pidettyjä aineita, hakijalle ei kyseisenä kalenterivuonna voida maksaa mitään eläinten perusteella maksettavia kansallisia tukia eikä EU:n eläinpalkkioita. Kiellettyihin tai laittomasti hallussa pidettyihin aineisiin liittyvän lainsäädännön noudattaminen on myös osa täydentäviä ehtoja ja rikkomukset vaikuttavat siten kaikkiin EU:n maksamiin suoriin tukiin, luonnonhaittakorvaukseen ja ympäristötukeen.

Jos tilavalvonnassa todetaan toistamiseen, että tuottaja pitää edelleen laittomasti hallussaan tai käyttää eläinten kasvatuksessa kiellettyjä kasvua edistäviä aineita, suljetaan hänet EU:n eläinpalkkioiden ulkopuolelle toteamisvuodeksi sekä neljäksi seuraavaksi kalenterivuodeksi.

8. Täydentävien ehtojen valvonnat

Täydentävien ehtojen hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimukset sekä lakisääteiset hoitovaatimukset jaetaan seuraaviin osioihin, joita kutsutaan ehdonaloiksi:

- hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimus
- ympäristö
- kansanterveys sekä eläinten ja kasvien terveys
- eläinten hyvinvointi

Täydentävien ehtojen ehdonaloista hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten sekä ympäristöön liittyvien lakisääteisten hoitovaatimusten toimeenpanosta vastaa Mavi. Evira vastaa kansanterveyteen sekä eläinten ja kasvien terveyteen, eläinten merkitsemiseen ja rekisteröintiin sekä eläinten hyvinvointiin liittyvien lakisääteisten hoitovaatimusten valvonnasta.

Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista sekä lakisääteisistä hoitovaatimuksista on kerrottu tarkemmin hakuoppaassa sekä Mavin julkaisemassa ja viljelijöille vuonna 2010 hakuoppaan mukana postitetussa Viljelytapa ja ympäristöehdot -oppaassa ja Eviran julkaisemassa Eläinten merkintä ja rekisteröinti, kasvin-

suojeluaineet, rehut, elintarvikkeet, eläintaudeista ilmoittaminen ja eläinten hyvinvointi -oppaassa. Vuotta 2011 koskevat muutokset valvontaan on esitetty hakuoppaan liitteessä H.

8.1 Valvonnan suorittajat

ELY-keskuksen tarkastaja valvoo hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset, ympäristöön liittyvät lakisääteiset hoitovaatimukset, eläinten merkitsemisen ja rekisteröinnin sekä rehut ja kasvinsuojeluaineet. Elintarvikkeiden turvallisuuden (maidontuotantotilojen hygienia, munantuotantotilojen hygienia, tuotantoeläimiltä kielletyt aineet, eläinlääkejäämät, kasvinsuojeluaineiden jäämät, siipikarjatilojen salmonellavalvonta), tuonnin ja viennin TSE-vaatimusten, eläintaudeista ilmoittamisen ja eläinten hyvinvoinnin valvonnan hoitavat aluehallintovirastojen läänineläinlääkärit.

Tilalle voidaan tehdä vuoden aikana useita täydentävien ehtojen tarkastuksia. Tarkastukset tehdään kuitenkin yleensä muiden tukien tarkastusten yhteydessä.

Kuvan lähde: Mavin arkisto

Tarkastus voidaan tehdä tilakäynnin lisäksi myös hallinnollisesti ELY-keskuksissa ja aluehallintovirastoissa. Hallinnollisesti tarkastus tehdään viljelijän ilmoittamien tietojen perusteella tai jonkin muun tilalla tehdyn tarkastuksen havaintojen perusteella.

Täydentävien ehtojen tilavalvonnasta tarkastaja täyttää aina havaintopöytäkirjan, josta näkyy tarkastetut kohteet ja mahdolliset laiminlyönnit. Jos tarkastaja havaitsee tilakäynnillä puutteita täydentävien ehtojen noudattamisessa, hän täyttää myös laiminlyöntien arviointilittteen. Liitteessä tarkastaja arvioi komission asetusten mukaisesti laiminlyöntiä ja sen laajuutta, vakavuutta, jatkuvuutta, toistuvuutta ja tahallisuutta.

Laiminlyönnin laajuutta arvioitaessa huomioidaan, rajoittuvatko noudattamatta jättämisen seuraamukset vain kyseiseen maatalaan vai laajemmalle alueelle. Vakavuutta arvioitaessa verrataan noudattamatta jättämisen seurausten merkittävyyttä suhteessa noudatettavan ehdon tavoitteisiin. Jatkuvuus kuvaa sitä aikaa, jonka noudattamatta jättämisen aiheuttamat vaikutukset ovat kestäneet ja lisäksi niitä toimenpiteitä, joilla vaikutus saadaan päätettyä. Laiminlyönti katsotaan toistuvaksi, jos sama laiminlyönti toistuu useammin kuin kerran kolmen kalenterivuoden pituisella ajanjaksolla. Tahallinen teko on silloin, kun tekijä on aiheuttanut seurauksen tahallaan.

8.2 Laiminlyönnin seuraamukset

Tarkastaja ehdottaa tekemänsä arvioinnin perusteella jokaiselle havaitulle laiminlyönnille seuraamusprosentin, joka voi olla 1 %, 3 % tai 5 %. Laiminlyönnin pääsääntöinen seuraamus on kuitenkin komission asetuksen mukaisesti 3 %. ELY-keskuksen täydentävien ehtojen koordinaattori voi perustelluista syistä joko alentaa tai korottaa tarkastajan ehdottamaa seuraamusprosenttia.

Ehdonalan seuraamusprosentiksi tulee korkein yksittäiselle laiminlyönnille ehdotettu seuraamusprosentti, mikäli tarkastaja havaitsee samalla ehdonalalla useamman laiminlyönnin. Jos tarkastajat havaitsevat täydentävien ehtojen valvonnoissa eri ehdonaloilla useampia kuin yhden laiminlyönnin, tarkastajat vahvistavat jokaiselle ehdonalalle erikseen seuraamusprosentin. Eri ehdonalojen seuraamusprosentit lasketaan yhteen, mutta lopullinen seuraamusprosentti voi olla maksimissaan 5 %, jos mikään laiminlyönneistä ei ole toistuva tai tahallinen.

Saman laiminlyönnin toistuminen kolmen vuoden sisällä korottaa seuraamusprosenttia kolmella. Jos toistuvuuden takia saavutetaan 15 prosentin seuraamusprosentti, katsotaan tämän laiminlyönnin uudelleen toistuminen tahalliseksi. Tahallisen laiminlyönnin seuraamus on pääsääntöisesti 20 %, mutta seuraamusprosentti voi olla jopa 100 %:ia. Seuraamus kohdistuu kaikkiin tukiin, jotka edellyttävät täydentävien ehtojen noudattamista. Erittäin vakavissa laiminlyöntitapauksissa tila voidaan sulkea tietyn tukijärjestelmän ulkopuolelle yhdeksi tai useammaksi vuodeksi.

Tarkastaja voi pitää laiminlyöntiä myös vähäisenä. Vähäisestä laiminlyönnistä ei aiheudu seuraamusta, jos laiminlyönti korjataan annetussa määräajassa. Määräaika voi vaihdella laiminlyönnistä riippuen, mutta pääsääntöisesti se on enintään 3 kuukautta. Määräajan umpeuduttua tarkastetaan, onko laiminlyönti korjattu. Jos korjaavia toimenpiteitä ei ole tehty, on vähennys vähäisestä laiminlyönnistä pääsääntöisesti 1 %. Tekemänsä arvion perusteella tarkastaja voi antaa myös 3 tai 5 %:n seuraamuksen, mikäli tilanne on huonontunut määräajan aikana.

8.3 Täydentävien ehtojen eri valvontojen tulosten yhdistäminen

Tarkastaja antaa tarkastuksen yhteydessä tai lähettää tilakäynnin jälkeen kuulemiskirjeen liitteeseen (lopullisen vähennyskertoimen muodostuminen), mikäli tilalla on havaittu laiminlyönnejä. Viljelijää kuullaan erikseen jokaisen valvonnan yhteydessä, mikäli tila valvotaan saman vuoden aikana useampaan kertaan. Kuulemiskirjeellä varataan viljelijälle mahdollisuus ilmaista oma käsityksensä ja mielipiteensä kaikista tilalla havaituista laiminlyönneistä ja määritetyistä sanktioista.

ELY-keskuksen täydentävien ehtojen koordinaattori kokoaa tilan kaikki täydentävien ehtojen valvonnat havaintopöytäkirjan liitteeseen ja vahvistaa lopullisen seuraamusprosentin vuoden lopulla tai seuraavan vuoden alussa. Seuraamusprosenttia vahvistaessaan koordinaattori huomioi tarkastajan tai tarkastajien tekemät muistiinpanot ja viljelijän toimittaman vastineen kuulemiskirjeeseen. Viljelijälle lähetettävässä lopullisessa pöytäkirjassa luetellaan kaikki kyseisen vuoden tarkastuksissa havaitut laiminlyönnit ja vahvistetut seuraamusprosentit. Lopullinen pöytäkirja lähetetään vain niille tiloille, joille on aiheutunut täydentävien ehtojen noudattamatta jättämisestä seuraamuksia.

Täydentävien ehtojen kautta tulevat myös ympäristötuen lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevien vähimmäisvaatimusten seuraamukset. Seuraamukset kohdistuvat vain ohjelmakauden 2007–2013 maaseuturahaston tukiin ja kansallisiin tukiin, minkä takia tilalle voi tulla kaksi eri lopullista seuraamusprosenttia. Ympäristötuen lannoitteiden käyttöä koskevat vähimmäisvaatimukset kuuluvat ympäristöehdonalaan ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevat vähimmäisvaatimukset kansanterveys sekä eläinten ja kasvien terveys -ehdonalaan.

8.4 Vaikutus tukien maksuun

Euromääräiset tukivähennykset selviävät kunnan tekemästä tuki- tai takaisinperintäpäätöksestä. Tukileikkaus kohdistetaan maksettavaan tukeen tai se toteute-

taan takaisinperintänä, jos tuet on jo ehditty maksaa. Täydentävien ehtojen valvonnan keskeneräisyys ei estä tukien maksamista.

Täydentävien ehtojen seuraamukset kohdistuvat kaikkiin EU:n maksamiin suoriin tukiin, ohjelmakauden 2007–2013 ympäristötukeen, eläinten hyvinvoinnin tukeen, luonnonhaittakorvaukseen ja sen kansalliseen lisäosaan, kotieläintilan hehtaaritukeen sekä pohjosiin hehtaaritukiin (vain hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten osalta).

Esimerkki 9: Ympäristötukeen sitoutuneella tilalla, joka saa tilatukea, ympäristötukea ja luonnonhaittakorvausta sekä luonnonhaittakorvauksen kansallista lisäosaa yhteensä 15 000 euroa, 3 %:n seuraamus täydentävien ehtojen laiminlyönnistä on 450 euroa.

9. Viljelijän kuuleminen

Kuuleminen on osa viljelijän oikeusturvaa. Viljelijälle lähetetään kuulemiskirje, jos tukien hakemiseen liittyy epäselvyyksiä, ristiriitaisuuksia tai jos viljelijän epäillään hakeneen tukea väärin perustein. Epäselvyydet ja ristiriitaisuudet voivat tulla esille esimerkiksi hallinnollisessa valvonnassa hakemuksen käsittelyn yhteydessä tai ristiintarkastuksissa. Kuulemiskirjeen tarkoituksena on ilmoittaa mahdollisesta epäselvyydestä ja pyytää viljelijältä lisätietoja. Lisäksi kuulemiskirjeellä voidaan antaa ennakkotietoa valvonnan lopputuloksena mahdollisesti aiheutuvasta tukien leikkauksesta. Viljelijää kuullaan, jos epäselvyyksiä on esimerkiksi eläinten rekisteröinnissä tai peruslohkojen pinta-aloissa. Viljelijä voi vastata kuulemiskirjeeseen annetussa määräajassa ja viljelijän toimittamat tiedot otetaan huomioon, kun päätetään valvonnan lopputuloksesta.

Tilalla tehtävissä valvonnoissa kuuleminen tapahtuu valvontapöytäkirjan avulla. Kuulemiskirje lähetetään aina, kun ristiintarkastus tai hallinnollinen valvonta tehdään ilman tilakäyntiä. Kuulemiskirje lähetetään myös, jos tietojärjestelmien antamat tiedot eivät ole riittäviä selvittämään tukiehtojen täyttymistä. Kuulemisessa voidaan käyttää apuna kunnan maaseutuelinkeinoviranomaista, mutta ratkaisun valvonnan lopputulokseksi kuulemisen ja kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen mahdollisen esityksen perusteella tekee aina ELY-keskus.

Poikkeuksena kuulemismenettelylle on viljelijän kevään tukihaussa peruslohkolomakkeella 102A antama ennakkohyväksyntä digitoinnin muutoksille. Ennakkohyväksynnällä viljelijä hyväksyy tuen leikkauksen ilman erillistä kuulemistä niissä tapauksissa, kun lohkon uusi digitoitu pinta-ala on korkeintaan 5 aaria pienempi kuin viljelijän ilmoittama. Menettelyä on selvennetty vuosittain julkaistavassa täyttöoppaassa.

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen lähettää kuulemiskirjeen aikaisempien vuosien takaisinperintöjen osalta erikseen, jos tilalla tehdyn valvonnan havainnot vaikuttavat myös aikaisempien vuosien tukiin. Valvontapöytäkirja ei riitä täyttämään kuulemisvelvoitetta takaisinperinnässä. Valvontapöytäkirja on vain kyseisen vuoden valvontatilannetta koskeva kuuleminen.

Hallintolain mukaan kuulemiskirjeessä on kerrottava määräaika, johon mennessä selvitys on annettava. Kirjallisessa kuulemisessa kohtuullinen määräaika on 14 vuorokautta. Selvitysmahdollisuuden voi jättää käyttämättä. Asia voidaan ratkaista määräajan jälkeen myös ilman pyydettyä selvitystä. Viranomaisen on kuitenkin huolehdittava siitä, että kuuleminen on riittävää ja tehokasta.

10. Tukipäätöksiin on oikeus hakea muutosta

MUUTOKSENHAKUOIKEUS

Sinulla on oikeus hakea muutosta valvonnan tulokseen saatuasi tukipäätöksen kunnasta

Muutoksenhaku on maksullinen, mikäli oikaisuvaatimus (ELY-keskuksessa) tai valitus (Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnassa) hylätään

Valvontapöytäkirjaan merkityt tiedot ja huomautukset otetaan huomioon muutoksenhakutilanteessa

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen tekee päätöksen maksettavasta tuesta valvontatuloksen perusteella. Tukipäätös lähetetään viljelijälle tuenmaksun jälkeen. Valvontatuloksesta ei ole erillistä muutoksenhakumahdollisuutta, vaan se tapahtuu kunnan tukipäätöksestä. Päätökseen voi hakea muutosta tekemällä kirjallinen oikaisuvaatimus ELY-keskukselle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen liitteinä on ohje oikaisun hakemiseksi. Toimivaltainen on se ELY-keskus, jonka alueella tila sijaitsee.

ELY-keskuksen tai Ahvenanmaan valtionviraston tekemästä päätöksestä voi valittaa maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen liitteinä on valitusosoitus, jossa on ohjeet muutoksenhakuun. Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta on itsenäinen ja riippumaton hallintolainkäyttöelin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla.

Valitus- tai oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös sille viranomaiselle, jonka päätökseen muutosta haetaan. Viranomaisen on lähetettävä vaatimus sekä asiassa kertyneet asiakirjat ja lausuntonsa muutoksenhakuvi-

ranomaiselle. Esimerkiksi vaatimuksen voi jättää kuntaan silloin, kun haetaan oikaisua kunnan päätökseen. Kunnasta asiakirja lähetetään ELY-keskukseseen, joka on siinä tapauksessa varsinainen muutoksenhakuviranomainen.

ELY-keskuksen antamasta päätöksestä perittiin vuonna 2010 maksuna 45 euroa, mikäli oikaisuvaatimus hylättiin. Valituslautakunnan päätöksistä perittiin vuonna 2010 pääsääntöisesti käsittelymaksuna 114 euroa. Tietyissä poikkeuksissa lautakunnan tekemä päätös on maksuton. Valituslautakunnasta ja maksuttomista päätöksistä voi lukea enemmän osoitteesta www.valituslautakunta.fi.

Kansallisten tukien ja EU:n suorien tukien valvontaa tai takaisinperintää koskevaan maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätökseen voi hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, ts. ilman valituslupaa. Muutoin valituslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Ympäristötuen, luonnonhaittakorvauksen, eläinten hyvinvoinnin tuen ja erityisympäristötukien maksamisen keskeyttämistä tai takaisinperintää koskevaan valituslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintokäyttölaissa säädetään, ts. ilman valituslupaa. Edellä mainittujen tukien valvontaa ym. koskevaan valituslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

11. Tukien maksaminen

Tukien maksuaikatauluun vaikuttavat monet tekijät. EU-tuissa säädökset ja EU:n budjettivuosi asettavat aikaisimman ja viimeisen mahdollisen maksupäivän, joiden välisenä aikana maksetuista tuista jäsenvaltio saa EU:n rahoitusosuutensa täysimääräisesti käyttöön. Esimerkiksi EU:n rahoittamien tukien osalta neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 29 artiklan 2 kohdan mukaan tuet maksetaan enintään kahdessa erässä 1. päivän joulukuuta ja seuraavan kalenterivuoden 30. päivän kesäkuuta välisenä aikana.

Tuet voidaan maksaa vasta, kun valvonnat on saatu suoritettua. Mavi antaa mm. tilatuen maksuluvan valvonnan loppuunsaattamisen jälkeen joulukuun alussa. Ympäristötuki ja luonnonhaittakorvaus maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä maksetaan yleensä syyskuun alkupuolella. Ensimmäinen erä maksetaan kaikille tiloille, myös valvonnassa oleville. Toinen erä, joka maksetaan vuoden lopulla, voidaan maksaa vasta sitten kun kaikki kyseisiä tukia koskevat valvonnat on tehty.

Epätarkat tiedot tukihakemuksessa hidastavat hakemusten käsittelyä ja vaikuttavat siten myös tukien

Kuvan lähde: MMM:n arkisto

maksuajankohtaan. Hakemusta täytettäessä olisi varmistuttava siitä, että hakemuksen kaikki vaadittavat kohdat tulevat oikein täytetyiksi. Puutteellisesti täytetyt, epäselvät tai keskenään ristiriitaiset tiedot saattavat johtaa tuen myöhäisempään maksamiseen, leikkaamiseen tai epäämiseen kokonaan.

Tukihallinnon tavoitteellinen maksatusaikataulu on osoitteessa www.mavi.fi. Maaseutuvirasto lähettää tuenhakijoille ilmoituksen (ns. e-kirjeen) tulevasta tukimaksusta.

12. Valvontaelimet

12.1 Maaseutuvirasto maksajavirastona

Maaseutuvirasto on toiminut Suomessa vuodesta 2007 lähtien komission valtuuttamana ja hyväksymänä maksajavirastona. Maksajaviraston on täytettävä vähimmäisvaatimukset, jotta EU voi tilittää jäsenvaltiolle varoja rahastoista. Komissio valvoo tarkkaan kunkin jäsenvaltion maksajaviraston toimintaa ja voi esimerkiksi riittämättömästä valvonnasta johtuen lakkauttaa maksajaviraston hyväksynnän. Tämä tarkoittaa, että yhteisö ei luovuta jäsenvaltiolle rahaston varoja, ellei osoitettuja epäkohtia korjata.

12.2 Muille elimille siirretyt tehtävät ja niiden valvonta

Maksajavirastoasetuksen mukaan Mavi voi siirtää osan tehtävistään muille elimille, jos tehtäviä valvotaan riittävän tarkasti. Näitä delegoituja tehtäviä Suomessa

ovat mm. kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten tekemä hakemusten vastaanotto, tallennus ja päätöksenteko samoin kuin ELY-keskuksille siirretyt valvonnan toimeenpano ja päätöksenteko.

Siirrettyjen tehtävien laatua ja oikeellisuutta valvoo Mavin valvontayksikkö. Se tarkastaa paikanpäällä, tehdäänkö valvonta Mavin laatimien ohjeiden sekä Euroopan yhteisön ja kansallisten säädösten mukaisesti, huomioidaanko tarkastuksen kuluessa kaikki tulokseen vaikuttavat tekijät ja johdetaanko niiden perusteella valvonnan lopputulos oikein.

Kuntien toimintaa seurataan kuntatarkastuksissa. Kuntatarkastukset ovat niin sanottua maksatusten jälkeistä tarkastusta ja niissä käydään läpi kuntaan jätettyjä tukihakemuksia ja varmistetaan, että viljelijöiden tukihake-

musten käsittely ja maksaminen on tapahtunut oikein. Tarkastuksen tekevät ELY-keskusten tarkastajat kunnassa Mavin ohjeiden mukaan.

12.3 Maksajaviraston toimintaa valvovat tahot Suomessa

Maksajaviraston toimintaa valvoo asetuksen (EY) N:o 885/2006 mukaisesti riippumaton todentamisviranomaisena, joka Suomessa on maa- ja metsätalousministeriön nimittämä tilintarkastusyhtiö Tuokko Tilintarkastus Oy. Se toimittaa komissiolle vuosittain selvityksen maksajayksikön toiminnasta ja tileistä. Suomessa maksajavirastoa tarkastavat ja valvovat lisäksi valtiontalouden tarkastusvirasto, joka toimii samalla Euroopan tilintarkastustuomioistuimen yhteistyöviranomaisena Suomessa, sekä valtiontilintarkastajat, jotka eduskunta on asettanut tehtävänsä.

12.4 EU:n toimielinten tekemät tarkastukset

EU:n toimielimet tekevät vuosittain tarkastuksia kaikissa jäsenvaltioissa. Näiden tarkastusten tarkoituksena on varmistaa, että eri tukijärjestelmät on pantu toimeen ja valvottu oikein ja että EU:n rahastojen tuet on maksettu säännösten mukaan. Tarkastuksissa voidaan arvioida myös tukijärjestelmien tarkoituksenmukaisuutta.

Suomessa tarkastuksia tekevät pääasiassa Euroopan komission eri pääosastot ja Euroopan tilintarkastustuomioistuin (ECA). Lisäksi tarkastuksia voi tehdä Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF), joka tutkii

sekä yksittäisiä että järjestäytyneitä petoksia ja tekee tarvittaessa tarkastuskäyntejä jäsenvaltioihin.

EU:n toimielimillä on laajat tarkastusoikeudet jäsenmaissa: käytännössä tarkastajilla on oikeus tutustua kaikkiin EU:n osittain tai kokonaan rahoittamien tukien asiakirjoihin. Heillä on oikeus tehdä tarkastuksia myös tiloille.

Komission tarkastukset voivat johtaa rahoitusoikaisuun. Tällöin komissio jättää unionin rahoituksen ulkopuolelle menot, joiden osalta se on havainnut, että maatalouden tukijärjestelmien laillisuuden ja asianmukaisuuden tarkastamiseksi käytetyt hallinto- ja valvontamenettelyt eivät ole olleet jäsenvaltiossa tarpeeksi tehokkaita. Rahoitusoikaisu on kertaluonteinen tai prosenttiperusteinen tiettyyn tukijärjestelmään kohdistuva leikkaus. Komissio tekee EU-rahoituksen vähennykset jäsenvaltiolle tulevista kuukausimaksuista.

VALVONNAN KERROKSELLISUUS

ELY-keskusten tarkastajat tekevät tilatarkastuksia ja valvovat kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten toimintaa

Mavin valvontayksikkö tarkastaa ELY-keskusten tarkastajien ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten toimintaa

Mavin sisäinen tarkastus tarkastaa kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten, ELY-keskusten ja Mavin eri yksiköiden toimintaa

Maksajaviraston toimintaa tarkastava tilintarkastusyhteisö tarkastaa edellä mainittuja viranomaisia ja sisäisen tarkastuksen yksikköä

Euroopan komissio tarkastaa maksajavirastona toimivaa Mavia ja sitä kautta kaikkia edellä mainittuja viranomaisia

Euroopan tilintarkastustuomioistuin tarkastaa komission toimintaa ja sitä kautta tarkastus ulottuu kansallisiin viranomaisiin

Valtiontalouden tarkastusvirasto ja valtion tilintarkastajat tarkastavat maksajaviraston toimintaa

Kuvan lähde: Mavin arkisto

LIITE 2 Peltovalvontapöytäkirjan valvonnan tulokset

sivunro:

1D. PELTOALAPERUSTEISTEN TUKIEN VALVONTAPÖYTÄKIRJA, Valvonnan tulokset

Tilatus	Viljelijä	VILJELIJÄ VILLE					Valvontakäynnin ajankohta		
Tukityyppi, valvonnan kasvilajiryhmä ja tuotantoalue	Haettu, ha	Hyväksytyt, ha	Erotus, ha	Erotus, %	P-ala sanktio, %	Sanktio tukiehdot %	Tulos	Huom. kpl	
Tilatuki							4	0	
Kaikki kasvit	Kok 5,94	5,56	-0,38	-6,83	13,67	0,00			

Tilatuksen kasvilajiryhmien alaryhmät tukialueittain	Ilmoitettu, ha	Haettu, ha	Todettu, ha	Hyväksytyt, ha	Tukioikeusalat ha/tukialue	Perustukioikeusala
Tavalliset kasvit C2-C4	5,97	5,97	5,56	5,56	C2-C4 -alue	5,94
Tukialan ylittävä pinta-ala C2-C4	0,00	-0,03	0,00	0,00		

Haettuna alana käytetään sitä lukua joka on alhaisempi

sivunro:

Tukityyppi, valvonnan kasvilajiryhmä ja tuotantoalue	Haettu, ha	Hyväksytyt, ha	Erotus, ha	Erotus, %	P-ala sanktio, %	Vilj. tapa leikkaus, ha	Vilj. tapa ero-%	Vilj. tapa sanktio-%	Sanktio tukiehdot %	Tulos	Huom. kpl
Luonnonhaittakorvaus										4	0
Kaikki kasvit C2-C4	5,97	5,56	-0,41	-7,37	14,75	0,42	7,55	0,00	0,00		
Karenssi: hakemustasolla kokonaisvirheala >50% tai tahallinen			5,56	-0,41	7,37	0,00				1	
Ympäristötuki										4	0
Tavanomaiset peltoviljelykasvit	Kok 3,62	3,19	-0,43	-13,48	26,96	0,42	13,17	0,00	12,00		
Talviaik. kasvipeitteisyys ja kevennetty muok	Kok 3,62	3,19	-0,43	-13,48	26,96	0,42	13,17	0,00	0,00		
Luonnonhoitopellot	Kok 0,89	0,86	-0,03	-3,49	6,98	0,00	0,00	0,00	12,00		
Karenssi: hakemustasolla kokonaisvirheala >50% tai tahallinen			4,05	-0,46	11,36	0,00				1	

Peltovalvontapöytäkirjan valvonnan tulokset -osiossa on esitetty tukimuodittain ja kasvilajiryhmittäin valvonnan lopulliset tulokset.

Tilatuki

Haettu, ha

Tilatuessa on yksi kasvilajiryhmä (kaikki kasvit). Tilatuessa kasvilajiryhmän haettuna alana käytetään joko ilmoitettua pinta-alaa tai tukioikeuksien määrää sen mukaan kumpi on alhaisempi.

Hyväksytyt, ha

Valvonnassa hyväksytyt kasvilajiryhmän pinta-ala. Kasvulohkokohtaiset tulokset 1B liitteellä valvottujen lohkojen hyväksytyt pinta-ala oli yhteensä 5,76 ha. Valvonnassa oli kuitenkin todettu nurmilohkolla 0,20 ha tilapäisesti viljelemätöntä alaa (tälle käyttömuodolle ei makseta mitään tukea), joka vähennetään kasvilajiryhmän hyväksytystä alasta. Näin ollen hyväksytyksi pinta-alaksi muodostuu $5,76 - 0,20 = 5,56$ ha

Erotus, ha

Valvonnassa hyväksytyt ja haetun pinta-alan välinen ero hehtaareina. $5,56$ ha $- 5,94$ ha $= -0,38$ ha.

Erotus, %

Valvonnassa hyväksytyt ja haetun pinta-alan välinen ero prosentteina. $(0,38 \text{ ha} / 5,56 \text{ ha}) * 100 = 6,83$ %

P-ala sanktio, %

Kertoo pinta-alavirheestä mahdollisesti aiheutuvat seuraamukset. Koska pinta-alavirhe 6,83 % on suurempi kuin 3 % mutta pienempi kuin 20 %, vähennetään todettu ylitys kaksinkertaisena. Tilatukeen aiheutuu pinta-alavirheiden vuoksi 13,67 % seuraamus ($6,83$ % * $2 = 13,67$ %).

Maksettavan tuen määrän näkee maaseutuelinkeinoveranomaisen lähettämältä tukipäätökseltä. Tässä tapauksessa tilatuen määrä muotoutuisi seuraavasti: Vuonna 2010 tasatuen arvo oli C2- C4 -alueella 152,67 €/ha.

Haetun perusteella olisi maksettu: $5,94 \text{ ha} * 152,67 \text{ €/ha} = 906,86 \text{ €}$

Valvonnan jälkeen maksetaan: 5,56 ha*
152,67 €/ha=848,85 € - 13,67% seuraamus
(848,85*0,1367=116,03)= 732,82 €

Luonnonhaittakorvaus

Haettu, ha

Myös luonnonhaittakorvauksessa muodostuu vain yksi kasvilajiryhmä. Haettu ala muodostuu sitoumuslohkojen yhteisalasta, joille on ilmoitettu tukikelpoinen kasvi. Tässä tapauksessa haettu ala muodostuu siis kaikkien ilmoitettujen lohkojen yhteisalasta. Valvonnassa hyväksytyt alat, pinta-alaerot ja sanktiot muodostuvat samalla tavalla kuin edellä tilatuessa.

Vilj. tapa leikkaus, ha

Tässä sarakkeessa esitetään hehtaareina se ala, johon on kohdistunut lohkokohdaisia seuraamuksia tukiehtojen laiminlyönnin takia. Kasvulohkokohdaiset tulokset lomakkeella sarakkeessa K löytyy merkintä, ettei lohkolle Mökkipelto ole korjattu satoa. Lohkon ala on 0,42 ha, joten tältä alalta ei makseta luonnonhaittakorvauksen tukea.

Vilj.tapa ero- %

Tämä sarake kertoo tukiehtojen laiminlyönnin takia hylätyn alan suhteellisen osuuden valvonnassa kasvilajiryhmässä hyväksytystä alasta. (0,42 ha/ 5,56 ha)* 100= 7,55 %. Jos prosenttiosuus jää alle 20, ei sanktiota aiheudu ja seuraamuksena on vain edellisessä kohdassa mainittu tuen leikkaus.

Vilj.tapa sanktio %

Jos hylättyjen lohkojen pinta-alojen yhteenlaskettu määrä ylittäisi 20 % kasvilajiryhmän valvonnassa hyväksytystä alasta, silloin tähän sarakkeeseen tulostuisi sanktioprosentiksi 100. Tämä tarkoittaisi sitä, ettei koko kasvilajiryhmän osalta maksettaisi tukea.

Ympäristötuki

Haettu, ha

Ympäristötuessa muodostuu kolme kasvilajiryhmää. Ympäristötuessa kasvilajiryhmän haettu ala muodostuu sitoumuslohkojen yhteisalasta, joille on ilmoitettu kyseisen ryhmän tukikelpoinen kasvi. Tavanomaisten peltoviljelykasvien kasvilajiryhmä muodostuu tässä tapauksessa nurmien yhteisalasta eli 3,62 ha. Tilalla on valittuna lisätoimenpiteenä peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus. Tämä lisätoimenpide muodostaa oman kasvilajiryhmänsä. Luonnonhoitopeltojen aloja ei lasketa mukaan kumpaankaan edellä mainittuun kasvilajiryhmään, koska peltokasvien tukea eikä lisätoimenpiteen tukea makseta näille aloille.

Luonnonhoitopellot muodostavat oman kasvilajiryhmänsä. Luonnonhoitopeltojen tukea voidaan maksaa vain 15 prosentille tilan ympäristötukikelpoisesta peltoalasta, joten haettu ala muodostuu seuraavasti. 5,97 ha*0,15=0,89 ha.

Valvonnassa hyväksytyt alat, pinta-alaerot ja sanktiot muodostuvat kasvilajiryhmittäin saman periaatteen mukaisesti kuin edellä tilatuessa ja luonnonhaittakorvauksessa.

Sanktiot tukiehdot %

Tässä sarakkeessa kerrotaan jos tilalle on aiheutunut sellaisia tukiehtoseuraamuksia, jotka eivät kohdistu tietyn lohkon alaan vaan kohdistuvat koko tukeen tai kasvilajiryhmään. Tässä tapauksessa tilalle on aiheutunut 10 % seuraamus viljelysuunnitelman puutteellisuuksista ja 2 % viljavuustutkimusten puuttumisesta osalta lohkoista. Valvontapöytäkirjan yhteenvedolta viljelijä näkee tarkemmin mistä seuraamukset ovat aiheutuneet.

LIITE 3 Sädökset vuonna 2010

Neuvoston asetus (EY) N:o 73/2009 yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (EY) N:o 1290/2005, (EY) N:o 247/2006, (EY) N:o 378/2007 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 kumoamisesta

Neuvoston asetus (EY) N:o 1698/2005 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen

Komission asetus (EY) N:o 1122/2009 neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä mainitussa asetuksessa säädettyjen viljelijöiden suorien tukien järjestelmien mukaisten täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä viinialalle säädetyn tukijärjestelmän mukaisten täydentävien ehtojen osalta

Komission asetus (EY) N:o 1975/2006 neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä maaseudun kehittämisen tukitoimenpiteitä koskevien tarkastusmenettelyjen ja täydentävien ehtojen täytäntöönpanon osalta

Laki maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä (1336/1992)

Laki Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta (1100/1994)

Laki maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista (1559/2001)

Laki luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista (1440/2006)

Valtioneuvoston asetus luonnonhaittakorvauksista ja maatalouden ympäristötuista vuosina 2007–2013 (366/2007)

Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin kokonaan tai osittain rahoittamien pinta-alaperusteisten tukien valvonnasta (591/2007) muutoksineen

Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin kokonaan rahoittamien eläintukien valvonnasta (592/2007) muutoksineen

Valtioneuvoston asetus täydentävien ehtojen hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten sekä ympäristöön liittyvien lakisääteisten hoitovaatimusten valvonnasta (636/2007) muutoksineen

Valtioneuvoston asetus vuodelta 2010 maksettavien kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta (454/2010)

Valtioneuvoston asetus ympäristötuen ja luonnonhaittakorvauksen valvonnasta (660/2007) muutoksineen

Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin kokonaan rahoittamien tukien valvonnasta (659/2007) muutoksineen

Valtioneuvoston asetus ohjelmakauden 2000–2006 luonnonhaittakorvauksen ja ympäristötuen sekä ohjelmakauden 1995–1999 erityisympäristötukisopimusten valvonnasta (400/2009)

Valtioneuvoston asetus ei-tuotannollisten investointien tuen valvonnasta (823/2008) muutoksineen

Valtioneuvoston asetus eläinten hyvinvoinnin tuen valvonnasta vuosina 2008–2013 (418/2008) muutoksineen

Maa- ja metsätalousministeriön asetus täydentäviin ehtoihin liittyvistä hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimuksista (189/2009) muutoksineen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset)
Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualue
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

puh. 020 636 0000, www.ely-keskus.fi

Uudenmaan ELY-keskus
puh. 020 636 0070

Varsinais-Suomen ELY-keskus
puh. 020 636 0060

Satakunnan ELY-keskus
puh. 020 636 0150

Hämeen ELY-keskus
puh. 020 636 0130

Pirkanmaan ELY-keskus
puh. 020 636 0050

Kaakkois-Suomen ELY-keskus
puh. 020 636 0090

Etelä-Savon ELY-keskus
puh. 020 636 0120

Pohjois-Savon ELY-keskus
puh. 020 636 0080

Pohjois-Karjalan ELY-keskus
puh. 020 636 0110

Keski-Suomen ELY-keskus
puh. 020 636 0040

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
puh. 020 636 0030

Pohjanmaan ELY-keskus
puh. 020 636 0140

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
puh. 020 636 0020

Kainuun ELY-keskus
puh. 020 636 0100

Lapin ELY-keskus
puh. 020 636 0010

www.mavi.fi

Ahvenanmaa

Ahvenanmaan valtionvirasto
puh. (018) 635 270
www.ambetsverket.ax

Ahvenanmaan maakunnan hallitus
puh. (018) 25 000
www.regeringen.ax

Lisätietoja myös:

Kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset
Maaseutuvirasto, www.mavi.fi